

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 102. — Hirdetések díjazású szerint.

Az uraskodás ellen.

Nagykanizsán már régóta vajdik egy gazdasági iskola kérdése, de nem mondunk le a reményről, hogy egyszer csak megvalósul. Nem tartjuk tehát fölöslegesnek, ha a jelenlegi földmives iskolák tanulságaival megismerkedünk:

Régen kívánjuk a földmívelésügyi költésügyi tárcza tárgyalása során, hogy a miniszter kövessen el mindent, arra nézve hogy a földmivesiskolák ne neveljenek urakat, hanem értelmes kisgazdákat. Ugy látszik, most ezt a kérdést sikerült szerencsésen megoldani. A miniszter számolva azzal a körülménnyel, hogy kétségtelenül szükség van a nagyobb és középbirtoknak munkafelügyelőkre és előmunkásokra — ketté osztja a mostani földmivesiskolákat a két célnak megfelelőleg. A miniszter azt tervezi, hogy a nagyobb földbirtokkal rendelkező földmivesiskolákon ezentúl gazdasági altiszteket képeztet ki hosszabb gazdasági kurzuson — azután egyrészt a már meglévő földmivesiskolákat kizárólag arra a célra alakítja át, hogy azokban kisgazdák gyermekei otthon szerzett gazdasági ismereteiket kiegészítsék. A tanítás ideje is rövid lesz itt és elvégzése után a növendék semmiféle oly bizonyítványt nem fog kapni, amely valami gazdasági tisztségre kvalifikálna.

Mindössze hat hónapig fognak ezekben a legalsófokú gazdasági iskolákban a kisgazdák gyermekei tanulni, abban az időben, amikor odahaza a két kezük munkájára kevésbé lesz szükség. Ezekbe az iskolákba, mint eddig a 16 éves életkort betöltött ifjakat, de csakis kisgazdák gyermekeit veszik fel. Ellenben a gazdasági altiszteképzésben a felvétel a 22. életkor betöltéséhez van kötve és ott már másfél esztendőig fogják a tanulókat tanítani. Az iskola végső bizonyítványában meg is lesz jelölve, hogy annak sikeres elvégzése után az illető ké-

pesítve van a birtokokon gazdasági munkák ügyelésére és előmunkásul is alkalmazható. Egyszóval ez az iskola arra képesít, hogy a belőle kikérült ifjak gazdasági altisztektől alkalmaztassanak. Hogy az új reformnak az életben való bevalása milyen lesz, azt a miniszter három-három iskolában akarja megfigyelni és egyelőre hat hónapos kurzusokkal meg fog nyitni a jászberényi, a kecskeméti és nagykarolyi földmivesiskola; gazdasági altiszteképzővé alakították át a rimaszombati, pápai és lugosi már meglévő földmivesiskolákat. Az új reform már most az új tanévben megvalósul.

Természetesen hogy az iskolai szellemet és a növendékek gondolatvilágát, valamint az életigényeiket kormányrendelet iskolai szervezet nem érintheti. Hogy ez a gyakorlati és régen érzett baj megszűnjék, és hogy a földmivesiskolák eredeti céljait valósítsák meg, azt nem annyira szabályzat és rendelet dönti el, hanem az iskolák tanítószerege és az a szellem, melyet az iskola falaiban, a korszellem ellenére, meghonosítanak. Bizonytal tudja ezt a földmívelésügyi miniszter is és érdekes ujtását olyanokra bízta, akik intencióit egész jelentősége szerint megértik.

Nincs kétségünk abban, hogy amint a földesgazdák észre fogják venni az idők fordulását azt, hogy a földmivesiskolák tisztán gyakorlati alapon az ő gyermekeinek gazdasági tudását bővítik, de nem nevelték ki uraskodó hajlamait, ezek a földmivesiskolák népszerűek lesznek. Nem kell többé a pályázati hirdetményeknek azt tartalmaznia, hogy előnyben részesítik a földmivesgazda és munkás gyermekét a felvételnél, hanem azt lehet mondani, hogy nem is vesznek fel mást, csakis ezeknek gyermekeit. De nem is kell mondani. Az új rendelettel elérik, hogy népszerűek, kapósak lesznek a földmivesiskolák és sürgős szükség lesz az, hogy számukat szaporítsák. De egyben szük-

ség lesz arra is, hogy minden egyes vidék iskolájának más-más legyen a tananyaga. A hegyvidéki földmivesiskolák a maguk zónájának gazdasági érdekeit szolgálják, a fekete talaju Alföld és a nyírségi pestmegeyi homok mezőgazdálkodása különbségeinek érvényesülni kell a lokális szükség szerint ezekben a földmivesiskolák gyakorlati tanításában.

A néppárt régen szót emelt a földmivesiskolák eredeti hivatásának érdekében. Évek óta sürgeti, hogy ezeket az iskolákat adjuk át egészen az érdekelt osztálynak, a kisbirtokosságnak. Helyeseljük, hogy a miniszter ilyen irányban intézkedett és sikert kívánunk ujtásának.

Erdős Eugénia.

1886. szeptember 9-én oltotta ki Erdős Eugénia önkézevel fiatal életét egy jól irányzott lövéssel. És ma 25 év után is még megemlékeznek a berlini lapok a bájos, felejthetetlen művésznőről. Néhány nap mulva, írja a Roland von Berlin, 25 év fog elmúlni azóta, hogy Erdős Eugénia fiatal életét önkézevel oltotta ki, egy olyan életet, mely örömteljesnek, nagyratemettnak ígérkezett. Fiatal, szép és tehetséges volt, három olyan adomány, mely csak ritkán van egyesítve a színpad valamilyen művésznőjében. A közönség kedvence volt. A gazsija nagyon magas volt és menyasszonya volt olyan férfinak, akit gyengéden szeretett és akitől remélhetette, hogy a társadalom legfelsőbb körébe fogja bevezetni. Erdős Eugénia Kanizsán született és nevelkedett és a bécsi Theater an der Wienben lépett fel először. Ott aratta „a királyné csipkekendője” című operettben első nagy sikereit. Sokáig vonatkozott, míg első nagy szerepét vállalta, mert *nadrág*-szerep volt, és ő ilyenben nem akart fellépni. Megjelenésének bája, hangjának tiszteletessége, és megigéző, minden helyzetben diszkrét ildomos játéka miatt meghívták Berlinbe, hol korábban a Friedrich-Wilhelm-sädter Theaterban, később a Walhalla operette színházban lépett fel. Akkor élte fény-

VELMA SUCHARD

Nyersen való
evésre
páratlan.

korát, a régi értékes, szinoperette, melynek szerzői, Strausz, Millöcker, Suppé és a francia komponisták voltak. Különösen mint „Nanon” hűvölte el Erdős Eugénia a berlinieket. Mindenütt énekeltek annak a már ma feledékenységre jutott operettnak dallamát: „Sietek hozzá drága jó Nanon.”

Egy szép napon hire járt, hogy Erdős Eugénia egy előkelő házból való fiatal tiszttel jegyben jár, s hogy nemsokára Strachwitz grófnő lesz a neve. Nemsokára a házasság elé akadályok gördültek. A gróf barátai és rokonai lebeszéltek őt szándékáról. Csunya pletykákat hoztak forgalomba a gróf menyasszonyáról, melyek szándékosan megingatták és a szép operettdiva végül hősies esz-közhöz nyult, hogy rágalmozóinak ráfogásait megoáfolja. Öngyilkos lett 1886 szeptember 9-én és meghagyta, hogy holttestét orvosok vizsgálják meg és állapítsák meg szüz ártatlanságát. És megállapították erényességét ott, hol gonosz rágalmozók becsstelenségét keresték.

Halálának negyedszázados évfordulóján mi, akik őt jól ismertük és szerettük, akik művészi pályájának magas részét igaz érdeklődéssel követtük, bensőséges szeretettel szenteljük e sorokat az erény mártírjának. a mi nagyhirű földink emlékének.

V. H. dr.

Tudnivalók a koleráról.

A belügyminiszter a szórványosan előfordult koleraesetekre való tekintetből a következő tudnivalókat közli a közönséggel:

1. A kolera hasmenéssel, hányással, görcsrel és gyors elgyengüléssel jár.

2. A kolera nagyon ragadós betegség; csirája (ragálya) a beteg bélürülékében és hányadékában van.

3. Átragadhat az egészségesre mindairól, ami a kolerás bélürülékével, vagy hányadékával bapszkolódott és pedig különösen: a betegről, ápolójáról, a ruha-, fehér- s ágymájáról, evő-, ivó eszközöiről s edényeiről, ételéről, italáról. Veszedelmes az a holmi is, amelyet a kolerás beteg nem használt ugyan, de a lakásából, házából való. Veszedelmes az is, ami sok ember kezén fordul meg. pl. piaci, koresmai kávéházi evő és ivóeszközök, továbbá bapszkolódott pénz stb.

4. A kolera leginkább arra ragad át, aki a beteggel, vagy holmijával bánik és mosatlan kézzel eszik, iszik, vagy mosatlan kézbe fogott tárggyal (dohányzó, író vagy egyéb eszközzel) nyul a szájához.

5. Igen sokan betegedhetnek meg akkor, ha a kolerás beteg ürüléke, hányadéka, vagy szennyes mosdóvíze kutba, forrásba, folyóvízbe vagy egyéb ivóvízbe jut, amelyet sokan használnak.

6. Leginkább az betegszik meg kolerában aki gyomrát romlott (soká állott) eledellel, nyers zöldséggel (pl. ugorkával, salátával, hagymával) gyümölcseel, szeszes itallal elrontotta, aki magát s lakását tisztátalanul tartja és zsefoltan, azaz sokadmagával szűken lakik.

7. A kolerától megóvhatja magát az ember: ha nem látogat kolerás beteget; ha nem jár összejövetelekre (balotti torra, vásárookra stb-re); ha gon-

dosan mosakodik s különösen kezét minden étkezés előtt tiszta vízzel szappannal mossa; ha csupán frissen főzött vagy süttött eledellel jár és evő s ivóeszközeit forró lugos vízben mossa, a kolera-fertőzésre gyanus vízből származó halat pedig forró vízben bontja és mossa meg; ha ivásra olyan vizet használ, amelyet felforraltak, aztán lehűtöttek és ha az eltett eledelt s az ivóvizet gondosan fedve tartja: ha evésbe ivásba mértékletes és gyomorrontó eledeltől és gyomorrontó italtól tartózkodik; ha önmagát, ruházatát, ugyisintén lakását (házát) és udvarát tisztán tartja. Gondoskodni kell arról, hogy a ház udvarán gödör legyen flókével s hogy ott végezze a szűkéget az egész háznép, mert abból is veszedelem támadhat, ha a bélürülék szanaszét szivarog (kutba, folyóvízbe), vagy ha kutya, tyúk vagy egyéb háziállat széthordja.

8. A kolerás, ugyisintén a gyanus beteget az előjárásnál menuél előbb be kell jelenteni.

9. Az egészségesektől azonnal el kell különíteni és gondosan ápolni, orvossal gyógyítani. Mindezt a leghelyesebben kórházban tehetjük.

10. A kolerás beteg — ha csak teheti — edénybe üritsen. Bélürülékét, hányadékát mosdó- és mosóvízzel ártalmatlanná kell tenni (fertőtleníteni), úgy, hogy ugyanannyi oltott meszett öntsenek hozzá, vagy más szerrel, amelyet az orvos fertőtlenítésre rendel.

11. Aki a beteggel bánik, gondosan mosakodjék; kezét szappannal s vízzel s aztán ecettel mossa száját (naponta többször) ceetes vízzel öblítse és ne egyék, ne igyék a beteg szobájában. Tanácsos a kolerás szobájának küszöbe elé ecetbe mártott rongyot teríteni s arra lépni.

12. Ha a beteg egészen meggyógyult, langyos, szappanos vízzel tetőtől talpig mosakodjék vagy fürödjék meg és tisztába öltözködjék.

13. Ha a beteg meghalt, nem kell lemosni s öltöztetni, hanem csak azt cselekedni, amit az előjárás rendel.

14. Akár meggyógyult, akár meghalt a kolerás beteg, szobáját mindenestül ártalmatlanná kell tenni (fertőtleníteni). Nevezetesen: Mosható szennyes ruhát, ág- s fehérneműt csak akkor lehet kivinni s mosásba adni, ha legalább 2 órán át forró, lugos vízben áztatták (pl. teknőben, dézsában). Szalmazsákokat, ugyisintén dunnát, párnát, paplant a külső boríték lehuzása s forró, lugos vízbe áztatása után, erős ceetes ruhával jól le kell dörzsölni és a napra kitenni. Nem mosható ruhát ugyanigy, vagy olyan szerrel kell kezelni, amelyet orvos rendel. A beteg szobájában tartott holmit, ha nem is használta a beteg, ugyisintén a mosott, tisztogatott holmit is a napra kell kitenni. A kolerás ágyszalmáját, ételmaradékát és a szobájából kikertülő szemetet el kell égetni. Evő-ivóeszközeit, edényeit forró vízzel tisztára kell lemosni. Festetlen ágyat, széket, szekrényt s egyéb festetlen bútordarabját forró luggal, vagy szappanos vízzel, festett vagy finomabb bútort s némely más tárgyakat olyan szerrel kell lemosni, amelyet az orvos arra a célra rendel. A szobát, amelyben a kolerás feküdt, ki kell meszelni, még a földjét is; ajtókat, ablakot és ha a szoba padlózott, a padlót is forró luggal, vagy oly szerrel, amelyet az orvos rendel, kell fertőtleníteni és aztán surolni. A szoba ajtaját, ablakát nappal tárva-nyitva kell tartani.

HIREK.

— Kossuth szobra Kaposváron. Tegnap leplezték le Kossuth Lajosnak a magyar nemzet atyjának szobrát fényes ünnepség keretében Kaposváron. A szoborra a nemzeti munkapárt nevében Nagy Ferenc dr. a kaposvári kerület orsz. képviselője, a Kossuth-párt nevében Kapotsy Jenő orsz. képviselő, a Justh-párt nevében Sümegi Vilmos orsz. képviselő helyezte koszorút. Ez Kossuth apánkunk 68. szobra hazánkban, amelyről a Somogyvárm. c. lap azt a tudósítást írja, hogy „igénytelen, pici szerény a nagy Kossuth kaposvári szobra, de a lelkekben élő imádat szent tüze őszintén lobog körülötte és oltárunkká lesz az a hely, ahová ércalakját a kegyelet állította.”

— A Gyár-utcsról. A pénteki tanácsülésen Sabján Gyula dr. főjegyző bemutatta a tanácsnak a Gyár utca rendezése tárgyában felvett jegyzőkönyveket. A tanács elhatározta, hogy az egyes ingatlan tulajdonosok nyilatkozatai alapján a forgalomnak különben is már átadott és egyesek tulajdonát képező utcaterületet (a Babóchay György nyugalmazott nagykiszai polgármester ingatlanából esetleg az utca területébe eső terület kivételével) a város közönsége nevében birtokba veszi. Egyben utasítja a mérnöki hivatalt, hogy a Gyár utca még be nem épített alsó részletén, valamint Stern Sándor és Haba Pál ingatlanairól a tetető hátsó kapujához vezető új utca vonalát tűzze ki, hogy az érdekeltek a kerítéseket és gyalogjárókat megépíthessék. A mérnöki hivatal ideiglenesen annyi földmunkát végeztesen, hogy az utcában a közlekedés a csatornázás és kövezés megkezdése előtt biztosítva legyen. A Haba Pál ingatlan eladási ajánlatát, melyet a Gyár utca rendezése céljából vezetett tárgyalások során tett, a tanács kiadta a városi pénzügyi bizottságnak véleményezésre.

— Az iparkamara elnöke Nagykanizsán. Ullein József kir. tanácsos, a soproni korek. és iparkamara elnöke értesítette Samu József helybeli ipartestületi elnököt, hogy a f. hó 17-én tartandó jubileumon részt fog venni. Valószínű, hogy az iparkamara alelnöke és titkárai is eljárnak ez alkalommal Nagykanizsára.

— A Teleky-ut rendezése. A Teleky-ut rendezése befejezéshez közeledik. Egyike lesz a legszébb utcáinknak és ha teljes földalatti csatornázása és vízvezetéke volna, akkor complet városi jellege volna. A földfeletti csatornázása már elkészült azzal a módosítással, hogy a város felé néző végén mintegy 200 m. hosszúságban fedett csatornát kapott, hogy az ottani parkosítás lehetőbbé tétessék és hogy inkább városi jellegű öltözzön. Az utca mindkét oldalán kettős fasor lesz gömböcök és juharból. Ezeknek ültetését a városi kertész az őszel elvégzi. A szélesebb utrészeket pedig gyeppesít, parkosítja úgy, ahogy azt a Kazinczy-utcában láthatjuk.

— Az ipartestület jubileumi programja. 1. A vidékről érkező vendégek fogadatlása. 2. Szeptember 17-én délelőtt fél 10 órakor gyűlekezés az ipartestület helyiségében: ugyanott a zászlóanya és védnök fogadatlása onnan 3/10 órakor a menet a Sugár-uton, Rozgonyi-után, Erzsébet királyné téren és Főúton keresztül a városi rom. kath. felső templomba vonul. 3. délelőtt 10 órakor ünnepélyes isteni tisztelát a városi felső templomban. Isteni tisztelát után ünnepi menetben levonulás a város-házára. 4. Délelőtt 11 órakor ünnepélyes diszközgyűlés a város-háza dísztermében. 5. Délután 1. óra-

Hogy mersz nekem más egyebet

hozni, mint a kipróbált

„OTTOMAN” cigarettapapírt vagy hüvelyt

Tiszta nyersanyagok!**Tiszta ruha!**

A SCHICHT-SZARVAS, MOSÓSZAPPAN a legjobb, gondosan megválogatott és tisztított nyersanyagokból készül, nemcsak hogy minden készülék, kazán és gép, hanem a gyári helyiségek is a lehető legtisztábban vannak tartva, hogy igazán csakis teljesen tiszta szappan kerüljön ki a gyárból. A SCHICHT-SZARVAS MOSÓSZAPPAN tisztasága és utól nem ért jó minősége évtizedek tapasztalatainak eredménye.

A ruha beáztatásához a legjobb az ASSZONYDIOSÉRET mosékvivonat.

Tiszta szappan!**Tiszta ruha!**

A ruhát csak úgy lehet kifogástalan fehérre mosni, anélkül, hogy az megromlásra hajlamos legyen, ha teljesen tiszta, hamisítatlan szappant használunk. Mi 26.000 Koronával szavatolunk azért, hogy a SZARVAS védjeggyel SCHICHT-SZAPPAN teljesen tiszta és mentes minden káros alkotórésztől. Az újabb időknek minden vívmányát és a tudomány és technika terén jelentkező találmányt felhasználunk arra, hogy a "SCHICHT" SZARVAS MOSÓSZAPPAN gyártását legelőszöbbé tegyük. Tökéletesítésén folyton dolgozunk.

A ruha beáztatásához a legjobb az ASSZONYDIOSÉRET mosékvivonat.

Egy erősítő szert gyengegyomruaknak

és azoknak, kik meghűlés, vagy a gyomor túlterhelése, hiányos, nehezen emészthető, nagyon meleg vagy túlhideg ételke élvezése folytán

Gyomorgyengéldést, mint Gyomorhurut, Gyomorgercs, Gyomorfájásokat, Felfújódást stb

betegségeket kaptak, minden körülmények között a

Dr. ENGEL-féle BALDRIANUMOT

használik.

Baldrianum a legtekélyesebb hatású gyógyornak bizonyult a gyomorgyengéseké, különösen ha ezek még kezdetlegesek, mert megakadályozza azok következményeit, mint az idegesség, álmatlanság, szédülési rohamok, szorulás stb

Összetételénél fogva Samosbor, Baldrian csöppök, málnaszirup és oserossznyelevet tartalmaz. A Baldrianum igen jó hatással van székrekedésnél és határozottan erősítőleg hat az egész emberi szervezetre. A dr. Engel féle Baldrianum nem tartalmaz semmiféle káros szereket és így gyengék és gyermekek is még hosszabb ideig is hatják. Leghatásosabb, ha azt reggel éhgyomorral és este, lefekvés előtt szedik egy likőrös pohárig. Gyenge egyének és gyermekek részére a Baldrianum meleg vízzel hígítandó és egy kevés cukorral édesítendő.

A dr. Engel féle Baldrianum üvegben 3 és 4 koronáért kapható Magyarország összes gyógyszer-táráiban Direkt vásárolhatjuk: Nagykanizsa, Kiskanizsa, Becsehely, Tótszentmárton, Nemesdéd, Nemesvid, Csákány, Kiskomárom, Bánokszentgyörgy, Szentlászló, Tótfalu, Kerkasszentmiklós, Muraszendahely, Csáktornya, Letenye, Kotor, Perlak, Vidovec, Alsódombor, Légrad, Bükköd, Murakoesztur, Iharosherény, Böhönye, Tapsony, Szakácsi, Marcali, Sámson, Kéthely, Vör, Balatonszentgyörgy, Apáti, (Keszthely stb) gyógyszer-táráiban, ugyintán Magyarország, minden nagyobb és kisebb helységében levő gyógyszer-tárában, illetve felszerüzleteiben.

Dr. Engel-féle Baldrianumot a nagykanizsai gyógyszer-tárak 3 és több üveg megrendelésénél az eredeti árak mellett Magyarország bármely helységébe szállítják.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Kérjük határozottan Dr. Engel-féle Baldrianumot.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

Ruberoid

legjobb fedőanyag

barmily hajlásu tetőzetre

kátrány- és aszfaltmentes

egyszerű elhelyezés, fentartási máz szükségtelen

minta és prospektus ingyen

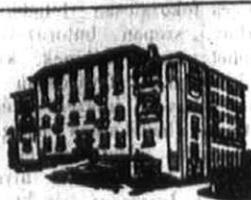
Avenarius Művek, Ligetfalú (Pozsony).

Könes gyógyforrás

VARASD-TÖPLITZ Horvát-orazsá

Vasut-, posta-, telefon- és távirida-állomás

Uj gyógyszerálloda villanyvillagítással, hiruves radioactiv tartalmu könes hőforrás + 50°. — Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél Ivókurák makacs torok-, gógy-, mell-, máj, gyomor és hóhántalmaknál. Elektromos massage. — Iszap-szónsavas és napiürdők. Egész éven át nyitva. Modern kényelem. Uj szállodák. Mesés környék. Katonazene. Prospektust ingyen küld a fürdőigazgatóság.

Hirdetéseket felvesz

a kiadólva,

és

Wajdits könyvkereskedés

Dek.tér

és minden bel- és külföld hirdetési iroda.

Hirdessen a Zalai Közlönyben

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyre szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Az ifjúság egészsége.

Nincs az a kincs, mely az egészséggel felér. És nincs az az áldozat, melyet az egészség érdekében meg ne kellene hozni. Eppen ezért megdöbbenéssel olvassuk dr. Bors Lajos pécsi iskolai orvosnak észleléseit, melyet mint egy középiskola orvosa az ifjúság körében tapasztalt. Az iskolaorvosok legtöbbször abban látja kimerítve működését, ha a tantermek levegőjére, világosságára, a célszerű padokra feldgyegetet gyakorol; nő meg a trachoma miatt a szemvizsgálatot is pontosan teljesíti. Sőt némely középiskolában még egészségtant is tanítanak. Dr. Bors Lajos iskolaorvos tovább ment ennél. Annyira hozzáférközött az iskola ifjúságának lelkéhez, hogy ezek bizalommal fordultak hozzá olyan bajokban, melyet rendszeren titokban kuruzslással, vagy egymástól eltanult módokkal gyógyítanak, mert a szülők előtt is rejtegetik a bajt, de az intézet tanárai előtt még inkább; nehogy a kizárás veszedelmének tegyék ki magukat.

Az iskolaorvos diszkrétan magához rendelte a tanulókat és a vizsgálat szomorú adatokat hozott napfényre. — Vérfertőzés, bujakór, vérbaj dult az ifjak között olyan százalékban, amilyent még ő is hihetetlennek tartott.

Valószínű, hogy az az iskola, melyben ez a humanus lelkű orvos működik, nem rosszabb a többinél. Ezért szinte biztosra vehető, hogy az ország minden középiskolájában fellelhető az ifjúság között dúló romlás, ha nem is mindenhol egyenlő mértékben.

Bizonyítja ezt Prof. dr. Havas budapesti egyetemi tanár, aki a következő nyilatkozatot tette: „A vérfertőzés leginkább

az intelligens osztályokban terjedt el magas percentekben — a tanuló ifjúság, a kereskedelmi alkalmazottak és a hivatalnokok között“ (utóbbiak is nagyrészt már a középiskolákban szerezték a bajt).

Ez készítette dr. Bors Lajost arra, hogy az egyetemes baj ellen egyetemes orvoslást keressen és magát Zichy János gr. minisztert keresse meg egy levélben, hogy országosan vegye gondjai alá az ifjúság egészségét. A miniszter a következő levélben válaszolt:

Tisztelt Doctor Ur!

Hozzám intézett — és az ifjúság egészsége iránti meleg érdeklődéséről és gondoskodásáról tanuskodó becses sorait köszönettel vettem. Teljesen át vagyok hatva annak szükségességétől, hogy e téren intézkednem kell, csupán a megoldás módja kényes és igen nagy körültekintést igényel. Reményilem azonban módját ejt-hetni annak, hogy a tanulóifjúság speciális egészségügyének, — és ezzel egy fontos nemzeti kérdés megoldásának helyes módját megtaláljam.

Fogadja a t. Dr. Ur hazafias és önzetlen buzgókodásáért és eredményes működéséért teljes elismerésemet.

Hazafias üdvözléssel Zichy.

Amint látjuk Zichy János gr. fontos nemzeti kérdésnek tartja ez ügy megoldását. Lehetetlen válaszából ki nem érezni a megdöbbenést, az aggodalmat, mellyel ezt az országos bajt fogadta.

Hisszük, hogy a miniszter meg fogja találni az iskolaorvosokkal és a tanári karal vállvetve azt a módot, mellyel a nemzedékek egészségét megóvhatjuk. Annak a nemzedéknek egészségét, mely hivatva van a

társadalom sorsát intézni. Ha az igaz, hogy „ép testben ép lélek“ — aminthogy igaz, akkor egy romlott testű ifjúságról épülkü államirányító férfiak nem fejlődhetnek.

Mindaddig, míg országos, különös intézkedések nem sietnek a baj megszüntetésére, továbbra is iskolaorvosok kezébe van letéve a nemzet reménységének épsége. Az ő munkájában az iskolai szigorú fegyelemnek nem gátolag, hanem segítőleg kell közreműködni. A művelt szülők segítségére és hálijára tarthatnak számot ebbeli működésükben.

Dr. Bors Lajos orvost pedig elismerés illeti meg, hogy ez országos bajra ráirányította a kompetens körök ügyelmét.

Az obstrukció a vármegyén.

Óriási erőfeszítést fejt ki a Justh-párt ország-szerte, hogy a parlamentben hónapok óta folytatott technikai obstrukció a polgárok szemében hazafiasnak és így jogosnak lássék. A katonai létszámemlést úgy tünteti fel, mint amelynek terhei alatt az ország teherviselő képessége összeroppanna, anélkül, hogy ez a magyar viszonyoknak az eddiginél jobban megfelelne. Másrészt pedig megtévesztésképp az általános titkos választói jogot tolja előtérbe, melynek megvalósítása után jöhetné csak a katonai reform-nemzeti viszonyokkal.

Azonban a polgárság gondolkodó része nem kapható műhazafiaságra. Tisztában van azzal a humbuggal, amit a hazafiaság szent jelzava alatt fűznek a Justh-iak. Sok kiváló férfi, akinek magyar érzése, fajszeretete mindenkor lényesen állt áldozata lett annak az álfüggetlenségi eszmének, mely a személyi kultusz kedvéért kűrtölteti világgá.

Zalavármegyének is megvan az áldozata. Akit mindenkor közbizalom veti körül és ainek hazafiaságához soha kétség se férhetett, aki a nemzeti háladásban, a békés fejlődésben látta a nemzet megerősödését, annak félre kellett állnia azok miatt, akik eddig a rombolásnál egyéb munkát nem végeztek.

Gümőkór,
köhögés,
szamárköhögés,
influenza

esetekben az orvosok csak

SIROLIN
„Roche“-t
rendelnek.

Kik vannak a Sirolin „Roche“-ra utalva?

1. A kik hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenvednek.
2. Mindasok, kik tüdői gégehurutban szenvednek.
3. Azutánban szenvedők lényeges könnyebbülést éreznek már rövid használat után.
4. Skrofulás, mirigydusadásos, szem- és orrkatarusos gyermekeknek fontos szere a Sirolin „Roche“.

A táplálkozást nagyban elősegíti.

Onkís eredeti csomagolás.
Isten Sirolin „Roche“-t
kérjen, minden után-
zatot vagy pótkészít-
ményt kérünk a leg-
hátróztottabban vissza-
utastani.

**F. Hoffmann-
La Roche & Co.,**
Basel (Svájc),
Grenzach (Baden).

A parlamentben most dúló obstrukció egy szármalmas epizódja politikai életünknek. Beszélkedés nélkül nem beszélhetünk róla a külföldiek előtt, kiknek szemében eddig Magyarország parlamentáris-musa tekintélynek örvendett egy Tisza Kálmán, Szilágyi Dezso, Bánffy Dezso, Wekerle, Héderváry, Tisza István, Lukács László stb. kiváló szellemek szereplése folytán. Ezt a nimbust tépdésik, szaggatják azok, akik pedig azt hirdetik hangosan, hogy ők az igazi hazafiak, ők reszketnek legjobban a magyar szupremáciáért, ők a magyar állam eszméinek egyedüli szirtjei, oszlopai. Azonban azon túl vagyunk már, hogy a hívők megfogytakozott és letört serögébe gondolkodás nélkül beállanak. Tisztán látszik a hatalmi vágy, a személyi kimagaslás érdeke melyért a Justh-párt feláldozza az ország békés fejlődését az országnak és a monarchiának erejébe vetett hitet.

Elveknek, irányoknak, eszméknek mindenkor lehet híveket toborozni, de személyi kultusz elől kedvellenül fordul el az ország népsége, ha bármily hangzatos jelszavakba takargatva akarják is azt beadni.

Most a vármegyei törvényhatóság elé kerül az obstrukció kérdése. Helyes-e vagy helytelen-e az a rut komédiát, amit az országgyűlés kis töredéke az a nemzet bosszantására. Zalavármegye ítélete még a jövő. Nem is akarunk eléje vágni, de konstatálnunk kell, hogy a technikai obstrukció helyeslést csak az elvakultság, a személyes ambíció kielégítése mentheti, de nem igazolhatja.

Állategészségügy.

Zalamegye alispáni jelentése az 1911. évi április-juliusi időszokról a következő:

A lefolyt időszakban a ragadós állatbetegségek és ezek közül különösen a ragadós száj- és körömfájás és a sertésvész nagyobb mérvű elterjedést nyertek; miért is az állategészségügyi viszonyok kedvezőtlenebbek voltak vármegyénkben.

A ragadós száj- és körömfájás I. é. március hó végén 133 községben uralkodott; az április-juliusi időszakban 209 községben állapított meg és 175 községben nyilvánított megszűntnek a így fertőzve maradt 167 község.

Hogy ezen, a mezőgazdasági viszonyokra felelté káros hatású ragadós állati betegség nagyobb mérvben elterjedt és számos községben újból föllépett, részben annak tulajdonítható, hogy az óvintézkedések körében a forgalmi korlátozások közkívánatra enyhítették, részint pedig arra vezethető vissza, hogy a tavasz kinyitásával a mezőgazdasági munkák és a legeltetés megkezdődvén, az állatforgalom tetemesen növekedett és ezzel a betegség terjedésének az esélyei is növekedtek. Hogy egyes községben újból föllépett a betegség, annak az az oka, hogy a mesterséges befertőzés mellőztetett a marhaállományban folytonosan változás áll be. A gazdaközönség figyelmé felhívott ugyan a mesterséges befertőzés előnyeire; minthogy azonban a betegség általában véve kárral és hátrányokkal jár és gyakran épen oly időben lép föl, amikor nagyobb és sürgősebb gazdasági munkák végezendők és minthogy a gazdaközönség méltán az esetleg bekövetkező elhullástól tart, a mesterséges befertőzés nem igen tud tért hódítani. E tekintetben föltűtse kívánatos volna az óvrendszabályok olyatón kiegészítését kies-

közölni, hogy a mesterséges befertőzés következtében elhullott állat tulajdonosa teljes kártalanításban részesítesse az államkincstár által.

Hogy mennyire fontos ez a kérdés, azt eléggé bizonyítja az a tény, hogy Dunántúl a betegség fellépte óta — a borjúkat is számítva — 5000 szarvasmarha hullott el.

A sertésvész terjedésének oka nemcsak a melegebb nyári évad beállta, hanem a nagyobb mérvű közlekedés, az egyedeknek egymással való érintkezése a nagyobb mérvű sertésforgalom is Sertésvész fertőzött község maradt március végén 18; az április—júliusi hónapokban 55 községben állapított meg; 25 községben nyilvánított megszűntnek, fertőzve maradt 48 község.

HIREK.

Teljes a létszám.

Lehet-e valakit a tanulásban, továbbképzésben megakadályozni? Lehet-e tanulókat helyszűke miatt visszautasítani? Hogy lehet, azt mutatják a megilletődött szülők, a könnyező gyermekek, akiket nem bocsátottak be az iskolákba helyszűke miatt. Hát már annyira vagyunk a kultúrával Nagykanizsán, hogy tanuló visszautasíthatunk helyszűke miatt? A katonai létszám sohasem elég magas, csak a tanulók létszáma telik be minden évben, úgy hogy százan maradnak Kanizsán polgári iskolai meg kereskedelmi iskolai oktatás híján. Ha lelkünk palotákat áhít, akkor csak iskolapaloták lehetnek azok, nem pedig színház. Az igazi kulturpalota az iskola, ha elég iskolánk van, csak akkor gondolhatunk színházra. Marhatenyészésre, lótenyésztésre milliókat áldoz az állam, sőt a község is csak az emberanyag szellemi testi nevelésére kevesebbet a szükségesnél. Rongyos köntösben mutatkoznak be a mi iskoláink. Az iskola nem hódol a divatnak, nem öltözködik ki, csak toprongyos cseledlányok marad meg. Nem hallja az iskola segélykiáltását a városban senki csak a bukott tanulók jajgatását veszik észre.

— Vármegyei közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése f. hó 11-én d. e. 10 órakor kezdődik Zalaegerszegen a vármegyei házi gyűléstermében. A tárgysorozat 175 pontja közül kiemeljük a következőket: Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról. A vármegye 1912. évi háztartási költségelirányzata; Zalavármegye gyámpénztárának 1910 évi számadása; Bosnyák Géza és társai tvhatósági bizottsági tagok indítványa a véderőjavaslatoknak a képviselőház napirendjéről való levétele tárgyában; Versec város tvh. bizottságának az általános egyenlő és titkos választójog mellett hozott határozata; Versec tvh. bizottságának a parlamenti obstrukció elitélése tárgyában a képviselőházhoz intézett felirata és ezzel kapcsolatban Selmec és Bélabánya városok hasonló felirata; Bosnyák Géza tvh. bizottsági tag és társai indítványa az argentinai husbehozatal tárgyában; Az aradi vértanúk gyásznapjára küldött összegyűjtés: Somogy megye átírata, melyben gróf Apponyi Albertet amerikai útja alkalmából üdvözi; Nagyvárad átírata az Osztrák-Magyar bank részvényeinek vásárlása tárgyában; A Magyarországi Hir-

lapírók Nyugdíjintézetének kérelme támogatásért. Ennek kapcsán Szeged szabad kir. város átírata; A Ganz-féle Villamossági Részvénytársaság kérvénye a keszthely—hévíz h. é. vasut segélyezése tárgyában; Alispáni előterjesztés a fogadóknak, vendéglőkben, kávéházakban, korezmákban és sörházakban a záróra meghosszabításának bizonyos díjak szedéséhez való kötése és a malatságok engedélyezéséért szedhető díjak szabályozása tárgyában; Dr. Simon Géza keszthelyi lakos ügyészi megbízott lemondása és Dr. Vadnay Béla elhalálása folytán új ügyész megbízottak alkalmazása; Nagykanizsa képviselőtestületének a város tulajdonát képező „Frigyes főherceg laktanya színjének kibővítése tárgyában hozott határozata; Nagykanizsa képviselőtestületének az 1910. évre kiutalt államsegély felosztása tárgyában hozott határozata; Zalaegerszeg képviselőtestületének az 1910. évre kiutalt államsegély felosztása tárgyában hozott határozata; Nagykanizsa képviselőtestületének véghatározatai állami elemi iskolák és toruaterem építése, a Rozgonyi-utca kikövezése, csatornázása és az kerítéssel leendő ellátása tárgyában; Kötör képviselőtestületének szervezési tárgyában hozott határozata; Nagykanizsa képviselőtestületének az Osztrák Magyar Banknál és a Pesti Hazai Takarékpénztárnál levő tartozása fedezésére kölcsön felvétele tárgyában hozott határozata; A zalaegerszegi városi közkórház 1912. évi költségvetés elirányzata.

— Előléptetés. A király Márfy-Mantován Rezső dr-t egyetemi magántanárt a kereskedelmi muzeum helyettes igazgatóját, a kereskedelmi miniszteriumi osztálytanácsossá léptette elő.

— Egyetlen művész-est. Mindenképpen elsőrangú szórakozásra van kilátása Nagykanizsa színházat kedvelő közönségének folyó hó 9-én azaz szombaton, ekkor rendezni ugyanis egyetlen művész-estjét Pinter Imre az ismert színművész a Népszínház volt elsőrendű tagja, aki legutóbb Kanizsán volt Kövessy Albert opera és operett rendezője. Ez estén alkalmunk lesz újra gyönyörködni Parlagi Kornélia soubrette primadonna értékes iskolázott hangjában, akinek kedves alakításaira most is a legmelegebben gondol vissza, Nagykanizsa közönsége, aki mindenütt, mint legutóbb is Miskolc, Eger, Kassa, Zombor, Nyitra színházaiban, mint vendég egyszerre hódította meg a közönséget. Az est harmadik szereplője Fehér Arthur a Népopera elsőrendű tagja, akiben a komoly muzsa talál hivatott képviselőre, a szougarakisérlet kényes feladatát pedig Kereszthy Jenő okl. zenetanár végzi el. A műsor, mely szigoruan ragaszkodik ahhoz, hogy uri leányok is végig hallgathassák fölöleli a zeneirodalom legszebb újdonságait; ép ez tette lehetővé, hogy Pinter és kis művész gárdáját az ország legelső színházai látják vendégül és mindentűt safoolt ház honorálja a mindvégig mulattató programot. A művészest, melynek részletes programját falragasok hirdetik, a legközelebbi szombatunkra vissza térünk.

— Tanulók létszáma. A nagykanizsai főgimnáziumba 460 tanuló iratkozott be, a múlt tanév évvégi létszámához képest az emelkedés 10. Ennekhez járunk még a magántanulók. Az első osztályba összesen 99 tanuló jelentkezett, kik A és B osztályba helyeztetek el. Csak megemlítjük, hogy még mindig a honvédkaszárnyában élvez a gimnázium vendégszerető, de nem célszerű hajlékot.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
évesre
páratlan.

A polgári leányiskolában 251 tanuló iratkozott be. A II. osztályban 70 leány fog valahogyan elszorongani párhuzamos osztály hiányában, míg az első A és B osztályba összesen 96 tanuló vétett fel. A polgári fiúiskola első osztályában 64 tanuló nyert felvételt; 37 pedig előjegyztetett az esetleges párhuzamosításra való kilátással. Az eddig felvett tanulók összege 206.

A felső kereskedelmi iskola tanulóinak száma 132. A tavalyi létszámnál 6-al több. Az első osztályba 48 tanuló van felvéve. Az izr. elemi iskola tanulóinak száma 283. Az állami népiskolákban a beírások még folyamatban vannak.

Repülés a katonatéren. Lányi Lancelorfer Antal hadnagy a „M. Aero Rt.” chef de pilotja, ki nemrég Badacsonyan végzett különösen sikerteljes repülését és aki első volt a Balaton átrepülésében, f. hó 10-én, rossz idő esetén 11-én repülést fog végezni a katonatéren. Lányi megbízottja Balás, badacsonyi kereskedő itt járt a repülés előkészítő munkálatainak megtételére. A katonatérre a célra a katonai hatóság már átengedte, az engedélyt a rendőrkapitányság megadta és így csak az időjárás kedvezése lesz a repülés feltétele.

A Blautelek beépítése. A külső Ösengeti-úton a sóházon innen elterülő Blautelek beépítésére vonatkozólag a tulajdonos utabbi beadvánnyal járult a városi tanács elé. A beadvánnyal és tervvel a tanács még érdemlegesen nem foglalkozott.

Bércocsivizsgálat. A kedden megtartott bércocsivizsgálaton meggyőződött a hatóság, hogy a bércocsi alkalmatlanságok Nagykanizsán sok kívánnivalót hagynak maguk után. Hogy a helyzet némileg javuljon, elrendelte a kapitányság, hogy 19 fiakerlő egy hónapon belül másikkal helyettesítessék persze jobbakkal; 8 ló pedig jobb tartással és kevesebb zsarolással feljavítandó. A csokik ellen is volt kifogás 3 teljesen használhatatlannak bizonyult, a többi is kevés kivétellel javításra szorul. Ez az állapot teljesen igazolja egy mielőbb meginduló automobil-közlekedést.

Megnyitott a kaposvári felső kereskedelmi iskola. A kaposvári felső kereskedelmi iskolát a hó 5-én nyitották meg ünnepélyesen. A megnyitáskor Makfalvy Géza főispán, Kacsukovics Lajos alispán és az iskola igazgatóválasztmányja Vészi Sándor vezetése mellett vett részt. Vészi Sándor elnök szép beszéddel adta át az iskola vezetését Báday Gyula igazgatónak. Makfalvy Géza főispán szintén mondott beszédet.

Elaggott szegény iparosok. kik a f. hó 17-én megtartandó ipartestületi jubileumi ségélyre reflektálnak, néhány sorban jelentsék be ebbeli kérésüket f. hó 14-ig az ipartestületi jegyzőségnek.

Az I. K. S. E. és a N. A. O. Mult számonkérten említettük, hogy a Nagyatádi Atlétikai Club barátságos mérkőzésre ajánkozott a nagykanizsai Ifjúsági Kör Sport Egyesületének. Tudósítónk felkereste ez ügyben Dobrovits Milán volt országgyűlési képviselőt, az egyesület elnökét, hogy az ajánkozás elfogadást nyer-e az egyesület részéről. Azt az információt kaptuk, hogy az I. K. S. E. tulajdonképpen az Ifjúsági Körnek egy különítménye. Minthogy pedig az Ifjúsági Kör is csak most támadt fel haláltaiból és alapszabályai gyökeres módosításnak lesz alávetve, ezért az I. K. S. E. még alapszabályai

sem bír és így megalakultnak nem tekinthető. Ezért a N. A. O. barátságát máskorra fogják fentartani. Azok az okok pedig, melyek a „Zala” 202. számában R. Gy. aláírásával fel vannak sorolva és amelyek miatt az ajánkozást nem fogadhatja el az I. K. S. E. csak R. Gy. tudósítónak saját felfogását tolmácsolták nem az egyesületét.

Istentisztelet. Az izraelita templomban a péntek esti istentisztelet f. hó 8-tól kezdve további intézkedésig d. u. 6 órákor fog kezdődni.

Zalamegye egészségügye április-júliusban. A felnőttek egészségi állapota kedvező volt, amennyiben csak a légző és emésztő szervek hurutos és lobbos bántalmi észleltettek szórványosan és a halálozási szám is csekély volt. A gyermekek egészségi állapota, — május hónap kivételével, amikor a kanyaró és lóchurut járványesetleg lépett fel, — elég kedvező volt. A kanyaró-járvány jelenleg már szűnőfélben van és csak itt-ott fordul elő szórványosan néhány megbetegedés. Egyéb fertőző betegség sehol sem mutatkozott járványosan. A fertőző megbetegedések általában könnyű lefolyásúak voltak. A fertőző bántalmakban 971 beteg volt, kik közül meghalt 33. Öngyilkosságot 12 egyén követett el, véletlen szerencsétlenségéből bekövetkezett halálnak 14 egyén esett áldozatul. Az elmekórnak 15 esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát s az illetők közül 6 házi ápolásban hagyatott, 4 a zalaezerszegi kórház elmeosztályába szállított, 2 a pécsi, 2 a pozsonyi, 1 pedig a lipótmézai állami elmeógyógyintézetbe vetelet fel.

Halálos baleset. Stróber József 44 éves munkás már 5 óra óta dolgozik a helybeli kegyérban. F. hó 6-án is a keféfához szükséges fát hasogatta egy villanyerrőre berendezett körfűrészsel. Egy csomós darab fa beleszorult a fűrészbe s mielőtt megállíthatta volna, a fűrész visszalökte a fát a munkás hasához. A hatalmas ütéstől a munkás veszélyesen megsérült úgy, hogy azonnal a kórházba szállították. Ott kihallgatták és megállapították, hogy balesetét véletlen üzemi baleset okozta. Felgyógyulásához kevés a remény. Neje és 5 gyermeke van.

Elmentek fecskék. A régi emberek tapasztalata szerint a fecskék Kisasszonynapra eltávoznak tőlünk. És ime! Holnap lesz Kisasszonynapja; nyári verőfény önti a földre melegét és a fecskék ma reggelre kelve itt hagytak bennünket.

Zalamegye cigányai. A vármegye területén 523 állandóan megtelepedett cigány van ezidő szerint, akik közül 115-nek rendes lakása van 408 azonban még mindig sátrakban lakik. A cigányok 131 tanköteles gyermeke közül az elmúlt tanévben 46 tett elogat tankötelességének. A mulasztók felelősségére vonása iránt az intézkedések megtételek. Nagykanizsa város területén, továbbá a balatonfüredi és csáktornyai járások községekben állandóan megtelepedett cigány nincsen.

A kolera. Ugy látszik a kolera diadallal tartja bevonulását hazánkba. A Duna vize már fertőzve van; a hatóságok legerélyesebb tilalma se elegendő ahhoz, hogy a hitetlen butaságot visszatartassanak a használatától. Most Nagykanizsát közvetlenebbül érinti ez a hír, mint amikor Trieszt és Fiume volt fészke a veszedelemnek. A városnak ezért a legelősebb körű intézkedéseket kell tennie, hogy egyrészt a kolera behurcolását megakadályozza, másrészt mindazokat az óvintézkedéseket foganatosítsa, amelyekre rendeltetileg már ugys ismer a közönség. A csatorna tisztogatás, kutvizsgálat, de főképp a tejvizsgálatnak kell elsőrangú gondjának lennie a ren-

dőtségnek. Mert sajnos a romlott vízzel bővült tej állandóan ott található piacunkon.

Pöstyén fürdő nyaratóján és ősszel nyújtja a legkellমেesebb tartózkodást. Ilyenkor az időjárás rendszerint kedvező és amikor más fürdőhelyek már kapuzárásnál tartanak, akkor Pöstyében még mindig élénk, kellemes fürdőélet uralkodik. Jelentékeny mértékben van ilyenkor képviselve a külföld előkelő közönsége is, mely oláshozetettel keresi Pöstyént utókurára, miután itt a fürdőközönség nagy számára való tekintettel a vendégek jólérése és szórakozása iránt minden időben a legmessaabbmenő gondoskodás történik.

Marhavásár Nagykanizsán. Most már mint biztos hírt közölhetjük, hogy a jövő hetivásár már szarvasmarha felhajtással tartatik. Az egész vidék fel van oldva a zár alól. A fertőtlenítések az egész vonalon megtételek és az erről szóló jelentés az alispáni hivatalhoz felterjesztetett. Innen lehet, hogy egy két nap múlva leérkezik a hasított körmű állatvásárookra vonatkozó engedélyt Nem lehetetlen, hogy oly sok vevő torlódik össze Nagykanizsán, hogy a szarvasmarhaárak ára lényegesen emelkedni fog. Vagyis hogy még drágább húst eszünk az eddigienel.

Elintézetlen akták. Az alispáni jelentés szerint az elintézetlen ügydarabok száma az alispáni hivatalnál 1138; a megyei árvasszéknél 2433; Nagykanizsa r. t. városnál 1056; Zalaegerszeg r. t. városnál 464; Alsólendvai járásnál 51; Csáktornyai járásnál 21; Keszthelyinél 13; Letenyeinél 98; Nagykanizsai járásnál 178; Pacsainál 59; Perlakánál 89; Tapolcainál 92; Zalaegerszeginél 138; Zalazentgrónál 11. Restanciája nem volt a Balatonfüredi, Novai és Sümegi járás hivatalainak.

Utcai támadás. Egyik rendőr jelentette, hogy a Kazinczy-utcában tegnap este a vasutról bejövöt egy pincért hárman megtámadtak. A rendőr közbeledésre azonban kerekét oldották. Sőt a megtámadott személye is az ismeretlenség homályába maradt. A rendőr csak Pimeizl Gézát ismerte fel, aki már gyakran adott dolgot a kapitányságnak. Ha elcsipik, újra vendége lesz a rendőrrégnek.

Azért telnek meg a nagy fürdők ezernyi ezer magyar beteggel, mert a magyar ember még mindig keveset törődik a gyomorával. A nagy nyugati államokban már rég tisztában vannak azzal, hogy a valódi **Ferencz József-keserűvizet** mindig a háznál kell tartani s ha bármily csekély indispozíciót éreznek a gyomorban, vagy a belekben, azonnal előveszik ezt a megbecsülhetetlen, szuverén gyógyszerét és reggelenkint egy fél bors pohányit megisznak. A „Ferencz József” viz gyomor és a belek működését csakhamar helyreállítja. Magyarországon is sokkal kevesebb gyomorbeteg volt és a nagy fürdők is kevésbé hangzanának a magyar szótól, ha itt is követnék a nékművelt nyugot példáját.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

Hogy mersz nekem más egyebet hozni, mint a kipróbált „OTTOMAN” cigarettapapirt vagy hüvelyt!

Tiszta nyersanyagok!
Tiszta ruha!

A SCHIHT-„SZARVAS, MOSÓ-SZAPPAN a legjobb, gondosan megválogatott és tisztított nyersanyagokból készült, nemcsak hogy minden készülék, kazán és gép, hanem a gyári helyiségek is a lehető legtisztábban vannak tartva, hogy igazán csakis teljesen tiszta szappan kerüljön ki a gyárból. A SCHIHT-„SZARVAS“ MOSÓSZAPPAN tisztasága és utól nem ért jó minősége évtizedek tapasztalatainak eredménye.

A ruha beáztatásához a legjobb az ASSZONTDIOSÉRET meszkivonatot.

Tiszta szappan!
Tiszta ruha!

A ruhát csak úgy lehet kifogástalan fehérre mosni, anélkül, hogy az megrongálódjék ha teljesen tiszta, hamisítatlan szappant használunk. Mi 25.000 Koronával szavatolunk azért, hogy a SZARVAS védjegyű SCHIHT-SZAPPAN teljesen tiszta és mentes minden káros alkotórésztől. Az újabb időknek minden vívmányát és a tudomány és technika terén jelentkező találmányt felhasználunk arra, hogy a „SCHIHT“ SZARVAS MOSÓSZAPPAN gyártását legolcsóbbá tegyük. Tökéletesítésén folyton dolgozunk.

A ruha beáztatásához a legjobb az ASSZONTDIOSÉRET meszkivonatot.

Berger gyógy- és higiénikus szapanai.

Óvakodjunk utángyártóktól és más készítmények becsapásaitól.

- E megjelölések:
- Berger kátrányszapana,
  - Berger glicerín-kátrányszapana és
  - Berger kén-kátrányszapana,
  - Berger gyógy- és higiénikus szapanai.

cégünk részére mint szóbeli védjegyek és azonkívül e pótlásokkal: valódi és eredeti védve vannak. Minden elárúsító, ki ezen kizárólag valódi és szóbeli védjegyekkel biztosított, 40 év óta kipróbált Berger-féle szappanok helyett más készítményt csempész be, megsérti védjegyjogunkat.

A mi szappanaink a valóság jeléül az itt lenyomatott védjegyet és cégjelölést viselik.

Tessék tehát ezen két ismeretű jelre ügyelni és kifejezetten Berger-féleszappanokat kérni, mint a következő cég gyártmányait:

G. Hell & Com.p, Troppau.

Kapható: Magyar-osztrák monarchia és a külföldi gyógyszerárterekben és szakbevágó üzletekben.

SALVATOR

Gummi-sarkak

Világ-cikk

Utólérhetetlen tartósságú.

Mindenütt kapható!
Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, %

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisítástól! Óvakodjunk a hamisítástól! védjegyü.

Thomassalak
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor ilyen van és olcsó árú, valódi ha számban eredeti van rajta.

Minden zsák tartalomjelzéssel van ellátva.

Kalmár Vilmos a Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője BUDAPEST VI., Andrássy-ut 48.

Különösen a jelenlegi rendkívüli olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat. Képvisező és raktár Melis és Pintér Szombathely.

Lampionok,
konfetti,
papírszalvéták

nagy választékban kaphatók

Ifj. WAJDITS JÓZSEF
könyvkereskedésében
NAGYKANIZSÁN.

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

St. Louisi világtállás 1904. GRAND PRIX

Tisztítsd csak

Globus
Fém tisztítókivonattal
a világ legjobb fém tisztítószeré

Jóbban tisztít mint más fém tisztító szer

HIRDESSEN

A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hetfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Német társalgási órák.

Ujtás a felső kereskedelmi iskolában.

A nagykanizsai kereskedelmi iskolának jó hírét néhai Eichberg Adolf igazgató alapította meg. Végzett tanítványait nemcsak Magyarország bármely nagy kereskedő házában és előkelő pénzintézeténél fogadták szívesen, hanem Ausztria legnagyobb városaiban is a legjobb ajánló levél volt a nagykanizsai bizonyítvány. Természetesen abban az időben ez könnyen ment, mert a nagykanizsai iskola már magyar volt, kivált érzésben, de a tantárgyak jó részét, kivált a szaktantárgyakat német nyelven tanulták a növendékek, sőt a kereskedővilág maga is inkább német volt nyelvben, mint magyar.

A nagykanizsai kereskedelmi iskola meglévő jóhírére mindig kényes volt úgy az iskolaszék, mint a tanári kar és minden áldozatra kész volt, mely annak fentartását elősegítette. Azért a most fenálló felső kereskedelmi iskola végzett tanulói is a közgazdasági foglalkozások minden ágában megállják helyüket és közülük sok előkelő pozíciót vívott ki, a mi az iskolára minden esetre jó fényt vet.

Az idők azonban nagyot változtak. A régi kereskedelmi iskolában hazafias magyar szellem mellett az oktatás inkább német volt.

Ma nemcsak a szellem, de a tudás minden ága a tipikus magyar iskola jellegét mutatja. Körülötte az ország gazdasági élete nagyot fejlődött. Kereskedelmünk a belkereskedelem szűk korlátait ledöntötte és összeköttetést létesített nemcsak a szomszéd országokkal, hanem a távoliakkal is. A kereskedelem egyetemessége a kereskedelmi iskolák nyelvoktatására bizonyos kényszerűséggel nehezedik rá. Ha azt akarjuk, hogy a kereskedelmi versenyben, a magyar is előkelő helyet foglaljon el, akkor képesíteni kell ifjainkat azokra a nyelvekre, melyek a világkereskedelem piacán leginkább dominálnak. Ez volt a tanügyi kormány intenciója, mikor a német, francia, angol, olasz, sőt a román és a török, görög nyelveknek a kereskedelmi akadémiákon tanszékeket állított. Osakis bizonyos nyelvismerettel vehetik fel kereskedelmi iskolát végzett növendékeink a versenyt a külföldi aspiránsokkal. Hiszen ismeretes, hogy a cseh kereskedelmi isko-

lák növendékei közül a legtöbb négy-öt nyelv alapos tudásával kezdik meg pályájukat. Ilyen körülmények között természetes, hogy a magyar iskolák nyelvoktatása elsődrendű kérdése nemcsak ifjainknak, de magának a kereskedelmünknek is.

A német nyelv, meg a francia eddig körülbelül egyenlő mértékben képezte gondját a kereskedelmi iskoláknak; az angol, olasz stb. csak mint rendkívüli tantárgyak szerepeltek. Ámde a tapasztalat azt mutatja, hogy a német nyelvre sokkalta gyakrabban és nagyobb szüksége van a magyar kereskedőnek, mint a franciára. Ez okból szükséges, hogy annak elsajátítására az iskola több alkalmat adjon, mint emennek. De azt is tapasztaljuk, hogy a ma már teljesen megmagyarosodott társadalmunkban itt Nagykanizsán is az iskola az eddigi eszközök mellett a német intenzívebb elsajátítására nem igen alkalmas. Örömmel írjuk ezt városunkról, melynek utcáin 25 évvel ezelőtt még leginkább német szó hangzott. Ámde éppen e magyar szellem és az iskola célja követeli, hogy a kereskedői pályára lépő ifjaink német nyelvu alaposabb tudásáról gondoskodjanak. Ez vezette a kereskedelmi iskolák országos vezetőit, ez vezette a kereskedelmi iskolák tanárait és fentartóit, hogy a rendes tanórákon kívül is alkalma legyen a tanuló ifjúságnak, hogy magát a német nyelvben gyakorolhassa.

A nagykanizsai felső kereskedelmi iskola fentartó hatósága a tanári kar előterjesztésére elhatározta ezért, hogy német társalgási órákkal töltsék meg a tanulók tantervét. Ezek az órák kizárólag német lesz a tanyelv; külön csoportokban lesznek a kezdők (illetőleg gyenge németek) és külön csoportban a haladók. Az eredmény el nem maradhat; a tanárok buzgalma és a tanulóba öntött az a tudat, hogy erre a nyelvre a megélhetési versenyben szükség van, elég garancia arra, hogy a nagykanizsai felső kereskedelmi iskolából kikerült ifjak használhatósága továbbra is tekintélyben marad és a jó hírnevű kereskedelmi iskola eddigi fejlődésére ez az üdvös ujtás csak megerősítőleg fog hatni.

Az Ipartestület jubileuma.

Az 1876. évben a céhek megszűntével, Káplai Antal összehívására alakították meg a nagykanizsai Ipartestületet, melynek első elnöke Henc Antal építőmester lett. Ennek a megalakulásnak és szakadatlan fenállásnak 25 éves jubileumát ünnepelte az Ipartestület és mondhatjuk vele együtt a város. Az iparos világ meg lehet elégedve. Az a megbecsülés, tisztelet, melyet meggyarapodott intelligenciájánál és jól felfogott társadalmi érdeknél fogva megérdemel, ki is jutott neki bőven. A város polgárai házaikat felbogarogózták és készséges segédkezet nyújtottak abban, hogy a jubileum minden pontja fényesen sikerüljön.

Még az időjárás is kedvező volt, úgy hogy a jubileum lefolyása biztosítékot nyújt egy eredményes új időszakra, mely után a jövő nemzedék újra letűzheti utmutató oszlopát.

A jubileumi ünnepségek a következőkép folytak le:

Gyülekezés.

Vasárnap (17-én) reggel 1/2 10 órára összegyülekezett az iparosság színe java. Nemsokára virággal gazdagon feldisztelt fogaton megérkezett dr. Bentik Ferencné urnő az Ipartestületi zászló keresztanyja Vécsey Zsigmond polgármester védnök kíséretében. Velőkült és részt vett mindentett a kis csoport Bentik Katuska is. Azután felállt a menet elül az Ipartestület zászlójával, melyhez odább a Kath. Legényegylet zászlója csatlakozott. Hosszu vonalban mentek a Sugár-uton, Rozgonyi-utca, Erzsébet királyné-téren és a Pó-uton végig a tűzoltó zenekar kíséretében a felső templomba. A zsufolásig megtelt templomban fényes ünnepi ceremóniás mise volt, melyet a Kovács Antal kegyesrendi tanár és áldozó pap celebrált papi segédlettel. Az Irodalmi és Művészeti Kör dalárdája énekelte a Hymnust és a többi egyházi éneket áhitatra hangolva az ünnepi közönséget.

Diszközgyűlés.

Mise után bevással 11 óra után a menet a városház felé vette útját, hol a díszes közgyűlési terem teljesen megtöltötte. A zászlóanyag Vécsey Zsigmond polgármester vezette be és egy pálmakkal körülvett asztalnál az emelvény mellett foglalt helyet. Az emelvényen ült Samu József ipartestületi elnök, Muraközy Lajos ipartestületi jegyző, Ullén József kir. tan. a soproni keresk. és iparkamara elnöke, Halvax Frigyes kamarai alelnök és Krausz Jakab ipartestületi alelnök és Hajdu Gyula dr. ipartestületi ügyész.

Samu József üdvözlő a vendégeket és iparos társait, Isten áldását kéri az egyesület működésére és a diszközgyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv hitelesítésére Hoffmann Henrik és Németh Imre tagokat kéri fel.

Hajdu Gyula dr. ünnepi beszédét azzal kezdi, hogy míg egyes emberek sorában 25 év sláit elszakadnak a szálak, szertefoszlának a remények, addig az egyesületi életben az évek több-több erőt egyesítenek. Pedig éppen az erő ad hatalmat a munkára. Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen. Az erő mellett a társadalmi öntudat vezesse az együletet. A magyar iparra nagy feladat vár, mert a földmivélés mellett életet az ipar és kereskedelem ad; ezek fejlettségi fokához van kötve a haza sorsa. Régen egyedül az iparosok voltak a városalkotó elemek, kell, hogy ma védő bástyái legyenek a magyar állam törekvéseinek. Ez az ünnep Nagykanizsa történetének, fejlődésének is jelentős lapja. Működéséhez egy szociális olajsepp is kell, hogy fejlődése nyugoti államokéval lépést tarthasson. Ezen kívül a hazaszeretet vezérelje őket, mely áldozatra készíti a polgárt az egész társadalomért. Ez vezesse Nagykanizsa Ipartestületét, ebben vezessen. A nagy figyelem közt elmondott beszédét nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés. Az ipartestület feunállásának 25 éves történetét, minthogy az kinyomatva kiosztatott Kaufer József indítványára felolvasottnak tekintettek Ullein József a kamara elnöke, a soproni iparkamara nevében üdvözli az Ipartestületet. Körüljárva Nagykanizsán ennek fejlődésében, külső képében látja az iparosság működésének tükrét, amihez gratulál. Kívánja, hogy tovább is ez uton baladjon.

Heltai József keresk. tanácsos, "a nagykanizsai keresk. testület nevében üdvözli a testvér egyesületet, melynek vágyai, panaszai az övékkel azonosak. Ha visszapillant az agrárius törekvésekre, nem nagyon biztatót lát. Ha a Nyugot szele megérinti Magyarországot, akkor megfogják érteit, hogy csak az a ország gazdag és boldog, melynek földmivélése mellett virágzó ipara és kereskelme is van. Hogy a nagykanizsai ipar fejlődésük gyarapodjék és virágozzék, erre törekedjék az Ipartestület. Ezután a diánközgyűlést az elnök berekesztette

A banket.

Délután 1 órakor az Ipartestületi jubilálók banketire gyűltek össze az Ipartestület emeleti helyiségében. Mintegy 120-an voltak jelen. Vendégek is szép számban. Ott volt dr. Bentzik Ferencné zászlóanya, Vécsey Zsigmond polgármester, védnök, Ullein József kir. tanácsos, kamarai elnök, Bosnyák Géza országgyűlési képviselő, Bemete Géza, Dobrovits Milán volt országgyűlési képviselő, Pálffy Alajos hercegi főerdész, dr. Bentzik Ferenc v. ügyész, Király Sándor v. mérnök, Kovács Antal, Lukács József főgimn. tanárok, a helyi sajtó képviselői és még sokan a város előkelősége közül. A vidéki ipartestületek közül képviselve voltak az egerszegi, csáktornyai, pacsai és kiskomáromi. Üdvözölő táviratokat küldtek: Vidor Samuné elnök az Izr. jótékony nőegyesület nevében, Révész Lajos a Munkásbiztosító Pénztár igazgatója, Spiegel Siegfried kamarai alelnök és a zalaegerszegi ipartestület elnöksége. Ilyen alkalommal a tisztek elmaradhatatlanok. A legelső pohárköszöntő a legelső magyaremlernek az apostoli királyi felségnek szolt Vécsey Zsigmond polgármester ajkairól. Samu József elnök, Dr. Bentzik Ferencné zászlóanyát és Nagykanizsa első polgárát Vécsey Zsigmond polgármestert, a jubileum védnökét élteti. Halvax Frigyes kamarai alelnök Ullein József kamarai elnököt üdvözli, aki Nagykanizsa iparosai

íránt érzett rokonszenvét nemcsak jelenlétével dokumentálja, hanem bebizonyította ezt azzal is, hogy befolyásával Nagykanizsának helyet biztosított a kamarában. Az elnök is mindig számíthat Nagykanizsa támogatására, amiről annál inkább is biztosíthatja, mert Vécsey polgármester a helyi törekvéseknek legmelegebb protektora. Ullein József válaszában örömet fejezi ki, hogy az Ipartestület jubilaris első utja a templomba vezetett és ahol az apostoloknak oly kiváló utódja emelte áhitatra a hívők lelkét, mint Kovács Antal piarista áldozópap. Hoffmann Henrik Bosnyák Géza képviselőt üdvözölte, aki hosszabb válaszában Carneige-t meg Franklint állította példának és az önálló vánterületre is kiterjeszkedett. Pilzer Albert a zászlóanyát, védnököt, vendégeket és a sajtót éltette. Remete Géza, Samu József elnökre és Halvax Frigyes kamarai alelnökre üritette poharát, akik terhes és ingyenes hivatalukat pontosan betöltik. Vécsey polgármester a zászlóanya és a maga nevében szellemes felköszöntőben köszöni meg az őket ért ünneplést. Végül általános kívánságra Kovács Antal szólalt meg. Azzal a cselekedettel, hogy az Ipartestület ünnepét a templomban kezdte, erkölcsi bátorságának is kifejezést adott. Szívbebe markoltak ezzel a cselekedettel. (rvend, hogy ő volt az oltárnál és eljuttatta vágyaikat, reményeiket a Mindenhatóhoz és hiszi, hogy a fényes multhoz még fényesebb jövő fog csatlakozni. A hosszas, zajos éljenzés után asztalbontás volt 3 órakor. Külön meg kell említenünk, hogy Somogyi Zsigmond ipartestületi vendéglős izletes étkeit és kiváló italait általános dicsőréttel halmozták el a bankett vendégei.

Estély.

Méltó befejezést alkotta a Polgári Egylet nagytermében lefolyt estély mindazon részleteknek, mellyel az ipartestület 25 éves jubileumát unneplte.

Az Irod. és Műv. kör dalárdája kezdte meg az estélyt. — Lányi Flemértől Régi nóta, híres nóta c. darabot énekeltek. A műsor számát helyesen cserélte fel a karmester, mikor ezt a darabot tette előre. Ez az általános tetszés, mely a szám után felzúgó tapsban tört ki, legjobban bizonyította a darab előadásának sikerét. Nem tudom, mikor voltak énekesünk így díszponálva, mint tegnap este. Kár, hogy nem ismételték meg a darabot

Hegedüs György dr. szabad előadása volt a második szám. Sok mindent lehetne mondanunk erről az előadásról. Közvetlenség az előadásban, szorgalmas előkészület a kidolgozásban, mind dicsőretre tartanak számot. Rövid és hatásos volt az előadás s általános tetszés követte Hegedüs dr. előadását s jutalma hatalmas tapshivihar között hozta előadásának színterét

Huber Károly Fohását énekelte azután a dalárda. A nehéz darabot sikeresen adták elő. Vidos József csengő tenorja s Hafner hatalmas baritonja szép egységet adott a dongó karral s Gürtler karmester örömmel dirigálhatta a nehéz és művészi számot.

Az est fénypontja a Hofrichter Emma, Sauermann József, Gürtler István és Sauermann Béla vonósnégyes volt. Schubertől játszottak egy adagiót és prestót. tökéletes műasszszal, jellegzetes egyéniséggel, önálló felfogással s páratlan előadással A közönség szinte elmaradt az élvezet mélységében, s ellyet a jeles játékosok előadása nyugtott.

A dalárda befejezésül a katonakart énekelte a Faustól. Külön nem dicsérjük a darabot, hiszen már máskor elhalmoztuk ennek a darabnak előadását az osztatlan tetszés őszinte kritikájával. Ezután jókedv és tánc vette át a szerepet. Az Ipartestület jubileuma így záródott be. Erthetetlen, hogy miért maradtak távol városunk intelligens körei oly nagy számban az estélyről. Pedig manap annyian hangoztatják a demokraciát. Egy számot ebből is kértünk volna!

A légrádi állatdíjazás.

— Levél a szerkesztőhöz. —

T. Szerkesztő Ur! Tudva azt, hogy a Z. K. hasábjai a közügyek számára mindig nyitva vannak, tisztelettel kérem, kegyeskedjék alábbi tudósításonkat a légrádi tenyészállatdíjazás lefolyásáról közre adni. Hivatalos lapunk ugyan a Zala, melynek szerkesztője az állatdíjazás napjára meghívatott, de ott meg nem jelent sem pedig tudósításért hozzáam, bár ezt megígérte, el nem fáradott. Minthogy pedig a Gazdakör működéséről a nyilvánosság előtt el szokott számolni, a Zalai Közlöny ismert barátságához fordulok, ismételve kérem az alábbiak közlését.

Kiváló tisztelettel
Tóth István
gazdaköri titkár.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület a Nagykanizsai Gazdakörünk közreműködésével f. hó 7-én Légrádon a hirdett tenyészállat díjazást megtartotta. Tekintve, hogy Légrádon ilyenmü díjazás először volt, az érdeklődés elég nagynek mondható. Jelen volt Légrád intelligenciáján kívül a Gazdasági Egyesület részéről Sárközy Viktor titkár, Mihályi Sándor m. kir. gazd. segéd felügyelő Zalaegerszegről, a járás főszolgabirája Viosz Ferenc, Vécsey Zsigmond Nagykanizsa polgármestere, dr. Zalán Gyula a kerület országgyűlési képviselője, és több vidék plébános; a Gazdakör részéről Vizlendvay Sándor elnök és Tóth István titkár.

A Légrád község ez alkalomra ünnepies zászlódsízt öltött; a tűzoltóság zenekara fogadta az érkező vendégeket, kiket Starzsinszky László légrádi helyettes jegyző üdvözölt az előjáráság élén. Szavaira Vizlendvay Sándor elnök válaszolt röviden, buzdítva a polgárságot a gazdasági ténykedésben való haladásra.

A felhajtás ugy mennyiség, mint minőség tekintetében kielégítő volt. Felhajtott 93 drb. tehén és 64 drb. tiszó, melyek között szép számban volt képviselve a jobbfejta nyugoti irányzat. Ez a körülmény Légrád környékén méltánylást érdemel, mert annelölötte az itteni állattenyésztés korcsfajokkal volt képviselve.

A programm szerint kiosztandó volt 450 K államdíj, melyet a földmivélésügyi miniszter e célra folyósított, melyhez hozzájárult még a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület 50 K, Gazdakörünk 50 K, Vizlendvay Sándor elnök 50 K, Légrád nagyközség 20 K és Traubermann Ádám ur 20 K-val (összesen 640 K).

VELMA SUCHARD

Nyersen való
évesre
páratlan.

sok keresés után az asszonyt felakasztva egy eldugott helyen megtalálták oly helyzetben felkötve, hogy a lába a földet érte, a szomszédok nyíltan azt rebesgetik, hogy a veje megfojtotta és azután felakasztotta, mit a bíróság lesz hivatva kideríteni.

— **Munkásgyűlés.** Tegnap d. u. 4 órakor a Badaesonyban gyűlést tartottak a kőműves munkások. Csak nagyon kevesen vettek részt és nem tartott tovább 20—25 percnél. Inkább értekezlet volt ez, mely egyesületi érdekekről, köztük a nyugdíjgyűről tanácskoztak.

— **Rendőri hírek.** Knortzer György takarékpénztári igazgató lakásából egy értékes arany karkötő eltűnt. A beérkezett panasz alapján a nyomozás megejtetvén, megállapított, hogy az ott szolgáló oseléd, Hegedüs Verona keze működött közre a karkötő eltűnésében. Az eljárás ellene folyamatba tetetett.

Németh Józsefné kiskanizsai lakos egy szekér szénát vitt haza két tehenével. Szemközti jött vele Davidovits Sántiván Károly, aki hosszat fekvő a szekéren hajtotta a tinókat. Mikor a két szekér egymásba akadt, még akkor se egyenesedett fel

Davidovits és így történt, hogy Némethné szénaszekerét földöntötte. Az eldült kocsis ráesett Némethnére, ki súlyos sérülést szenvedett. Gondatlanságból származó súlyos testi sértés miatt fogja a bíróság felülősségre vonni Davidovicsot.

* „Jézus legszentebb Szíve nagy képes naptára az 1912. évre” most hagyta el a könyvsajtót és indul körutjára, hogy a magyar nép szívében Jézus legsz. Szíve iránt való imádó tiszteletet, az egyház és a haza szeretetének tüzeit ápolja és őt egyúttal szükséges utbaigazításokkal, életbevágó tanácsokkal, kellemes, szórakoztató elbeszélésekkel és vidám élekekkel nemesítse, művelje. A 176 oldal terjedelmű Naptár gyönyörű színes műmelléklettel és közel 40 sikerült szövegábrával van diszítve, tartalma pedig minden tekintetben kifogástalan és változatos. Tömeges rendelésnél, már 10 példánytól kezdve nagyon kedvezményes áron szállítja, az Egyházmegyei Könyvnyomda Szombathelyen. Ezenkívül kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében Nagykanizsán. Egyes példány bolti ára 60 fillér.

Dr. Ferenczy György ügyvédi irodáját Fő-ut 18. számú házba az Osztrák Magyar Bank palotája mellé helyezte át

St. Louisi világtalálkozás 1904. **GRAND PRIX**

Tisztítsd csak

Globus
Fémisztítókivonattal
a világ legjobb fémisztítószeré

Jobban tisztít mint más fémisztító szer

Tiszta nyersanyagok!

Tiszta ruha!

A SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN a legjobb, gondosan megválogatott és tisztított nyersanyagokból készül, nemcsak hogy minden készülék, kazán és gép, hanem a gyári helyiségek is a lehető legtisztábban vannak tartva, hogy igazán csakis teljesen tiszta szappan kerüljön ki a gyárból. A SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN tisztasága és utól nem ért jó minősége évtizedek tapasztalatainak eredménye.

A ruha beáztatásához a legjobb az ASSZONYDIÓSÉRÉT mosószappant.

Tiszta szappan!

Tiszta ruha!

A ruhát csak úgy lehet kifogástalan fehérre mosni, anélkül, hogy az megrongálódjék ha teljesen tiszta, hamisítatlan szappant használunk. Mi 25 000 Koronával szavatolunk azért, hogy a SZARVAS védjegyű SCHICHT-SZAPPAN teljesen tiszta és mentes minden káros alkatrésztől. Az újabb időknek minden vívmányát és a tudomány és technika terén jelentkező találmányt felhasználunk arra, hogy a „SCHICHT” SZARVAS MOSÓSZAPPAN gyártását legolcsóbbá tegyük. Tökéletesítésén folyton dolgozunk.

A ruha beáztatásához a legjobb az ASSZONYDIÓSÉRÉT mosószappant.

15291. 1911. sz.

Hirdetmény.

Nagykanizsa város rendezett tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező belső piaci és heti marhavásári helypénzszedési jogot 32108 korona évi bér kikiáltási ár mellett és az országos marhavásári helypénzszedési jogot 3400 korona évi bér kikiáltási ár mellett a **folyó évi október hó 9. napján d. e. 10 órakor** a városház tanácstermében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlatok mellett megtartandó árverésen, külön-külön, a legtöbbet ígérőnek az 1912. évi január hó 1-től kezdődő három egymás következő évre a közgyűlés jóváhagyása fentartása mellett bérbeadja.

Mely árverésre bérbevenni szándékozók azzal hívja meg, hogy a szóbeli árverésen részt vevők tartoznak a kikiáltási ár 10%.-át óvadékként készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban, esetleg helybeli takarékpénztári betétkönyvben az árverés megkezdése előtt a kiküldött kezeihez letenni, a zárt írásbeli ajánlatok pedig a fent körülírt óvadékkal ellátva a folyó évi október hó 9. napjának d. e. 10 órájáig, vagyis az árverés megkezdéseig a v. iktatóba annyiával is inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A feltételek a hivatalos órák alatt a v. kiadó hivatalban betekintheők.

Nagykanizsán, 1911. szeptember hó 1-én.

A városi tanács.

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakodjunk a hamisításoktól! védjegyű.

4100 Valódi

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforosavas műtrágya!

Csak akkor ilyen van és olcsó

valódi ha szádban eredeti van rajta.

Hamisítástól szigorúan tartózkodjunk.

Minden zsák tartalomjelzésül van ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomasschlacke Berlin, vezérkőiparjelölő BUDAPEST VI., Andrássy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Képviselő és raktár Melis és Pintér Szombathely.

HANGSZEREKET

és

HUZÓHARMONIKÁKAT

I-sőrendű minőséget ajánlok a következő árak mellett.

Szétküldés utánvétellel. — Kezeskedek arról, hogy csakis jó és az értéknek megfelelő hangszereket szállítok, ennél fogva megengedem a kicserélést ha az 3 napon belül az átvétel után történik. — Megsértett árukat nem fogadok vissza. Az árak darabonként értendőek.

Hegedűk.

Iskolahegedűk: 6, 8, 10, 12, 14 kor.-ért. — Zenekarhegedűk: 18, 22, 24, 30, 40, 60 kor.-ért. — Hangverseny és mesterhegedűk: 70, 80 egész 200 kor.-ig. — Hegedűk: $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ nagyságban 4, 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűvonok: 1, 1-50, 2, 2-60, 3, 4 kor.-ért. Hegedűvonók fennambukfából nagyon könnyű 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűtokok: 6, 7 60 kor. és feljebb. — Hegedűlábak: 4, 10, 12 K és feljebb. — Álltartók: 1, 1-40 K és feljebb. — Hurok minden árban és minőségben. — Viola avagy Brácsa és alkatrészei 10%-kal drágábbak. — Cello. Iskolascello: 20, 25, 27, 28 és 30 kor. — Zenekarcello: 40, 50, 60 és 70 kor. — Cellovonok: közönséges 1-60-tól 3 kor.-ig. — Cellovonó fennambukfából 5 kor.-tól 12 kor.-ig. — Nagybőgők: $\frac{1}{4}$ -es 72 kor. $\frac{3}{4}$ -es 76, 80, 90 és 150 kor. — Nagybőgővon: 4, 5, 6, 8 és 9 korona.

Úzitorák.

Primitóra, jávorfa, gépezet nélkül: 13, 14 kor. — Palizander-tetővel 20 kor.-tól 30 kor.-ig. — Primitóra palizandertető és gépezettel: 27, 30, 34, 36 kor. — Primitóra egész 64, 70, 80 kor. — Koncertitóra a fent felsorolt minőségben is, azonban drábjá 4 koronával drágább. — Magyar népcitórak közönséges kivitelben, egész-kótás 9 kor., jobb minőségű, fél- v. 10 kor., díófa-tetővel 12 kor., utanz. palisádfából 14 korona.

Rézfuvóhangszerek.

Minden rézfuvóhangszer 1a 3 cilinder géppel van ellátva. Trombita: 32 kor. Basstrombita: 42 kor. Piston: 32 kor. Vadászkiürt: 74 kor. Euphonium: 54, 58, 60 kor. Bass: 40 kor.-tól 70 kor.-ig. Trombitakürt 60, 64, 70 kor. — Bombárdonok F: 60, 68, 72 kor. Bombárdonok C vagy B, 110, 120, 132 kor. — Helikon: 108, 110, 132, 144 korona.

Fuvolák.

Fekete granatfából ujezüst billentyűkkel: 6 billentyűvel 16 kor., 8 billentyűvel 24 kor., 10 billentyűvel 30, 36, 40 kor. 12 billentyűvel 48, 50 kor. 13 billentyűvel 50, 56, 60 kor. — Piccolófütök: 5-20, 5-60, 6-40 korona.

Klarinettok.

Fekete granatfából, ujezüst billentyűkkel: 10 billentyűvel 36 kor. 12 billentyűvel 42 korona stb.

Dobok.

Nagy dob réz faabronccsal 10 csavar 56 kor. — Nagy dob rézabroncs és 10 csavar 90 kor. — Községi dob 14 kor.-tól 40 koronáig.

Czimbalmok 70 koronától feljebb.

Húzóharmonikák.

Húzóharmonika, 10 billentyűvel, dupla hanggal, kétjáratu fuvóval, réz sarkokkal, nagyon szép alkatu, kitünő hanggal, drábjá 9, 10, 11 korona. Ugyanazok háromszoros hanggal 15, 16, 17 korona. Ugyanazok 2 soros, 19 billentyű dupla hangokkal Dur és Moll-bassus, dupla hanggal: 16, 24, 28 korona, 3 soros 31 billentyűvel: 48, 52, 60 korona.

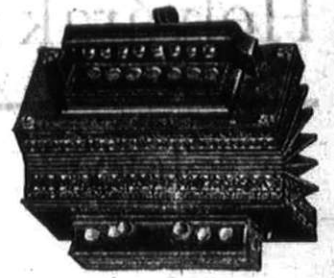
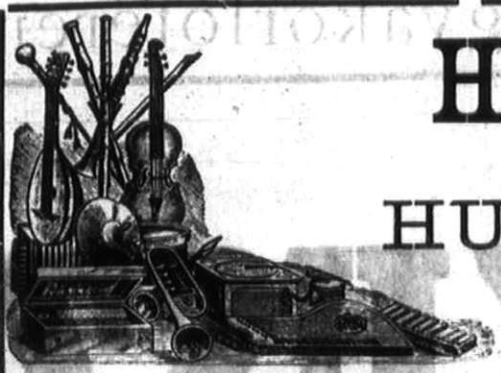
Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve szállítok.

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

hangszerkereskedése

NAGYKANIZSÁN

Deák-tér 1. szám.

Nagykanizsán, a katonai gyakorlótéren

Bejelentés!

A legnagyobb és
legtökéletesebb
utazó

CIRKUSZ

Strassburger Adolf városunkba érkezik.

Nagykanizsa és vidéke t. o. közönségét tisztelettel értesitem, hogy egész vállalatommal rövid időre külön vonaton ideérkezem, hogy oly előadásokat nyújtsak, mely az összes eddigieket felülmulja.

Különlegesség:

Tömeglő-idomítás.

Egyszerre 46 ló produkciói-
nak bemutatása.

idomított
elefántok.

Saját elektromos üzem. Saját
tűzoltóság. Saját nyerges- és
szabóműhely stb.

Megnyitó előadás
szombaton,
szeptember

30-ÁN
este 8 órakor.

Egész népfajcsoportok:

12 mameluk arabiaiak,
rytkabilok,
kinaiak,
japánok,
indusok,

kik a honi produkciók legtöké-
letesebbjét nyújtják.

A kiállítási darabok
maguk fél millió
értéket
reprezentálnak.

☛ Vasárnap, október 1-én két előadás. ☛

CSAK 4 NAPIG!

A jelenlegi gazdasági viszonyokkal számolva elhatároztam, hogy a 4600 személyt befogadó óriási cirkuszomat mindenki számára hozzáférhetővé teszem és emiatt a LEGOLCSÓBB BELÉPTIDIJAKAT szabtam meg

Helyárok:

Páholy 6 személyre K 24. Páholyülés K 4. —, Zártszék K 3. —, I. hely K 2. —, II. hely K 150, III. hely K 120. karzat 60 f. A délutáni előadásoknál 12 éven aluli gyermekek és katonák örmester-től lefelé félárt fizetnek.

Jegyek előre válthatók: SCHWARZ és TAUBER
dohánytőzsdéjében.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

n szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Vámsorompó az iskolakapuban.

„Fogyunk, gyöngülünk! Véreink kívándorolnak, mert itthon még kenyér sem jut mindenkinek. Tartsuk honfitársainkat vissza azzal, hogy itthon biztosítsunk munkát és kenyeret nekik és saját derék munkásainknak juttassuk a külföld ipartermékeiért kiadott óriási összegeket. 1907-ben több mint másfél milliárd koronát adtunk ki külföldi árukért. Egymagában iskolaszerekért kerekken 23 milliót.

Ne vásároljunk tehát külföldi iparcikkeket, mert az értük kiadott pénzzel szegényebbekké válunk. Írassunk ki körünkben mindent, ami idegen, ha az hazával pótolható.

A „Sorompó Liga” felszólítása, szövege ez a hazai ifjúsághoz, melynek tanszer-szükséglettel évről évre nagyobbodnak és, ha vaskövetkezetességgel nem szegődünk a hazai iparcikk mellé, akkor az az óriási szám, melyet fent leírtunk, évről-évre növekedik. Az iskolák ugyanis melegágyai a hazafiság ideális erényének. A tanárok kristálytisztán csepegtetik ezt a tanuló ifjúság lelkébe, melyet, ha az élet támadásai bármennyire ostromolnak is, kiirtani onnan teljesen nem tudják. Pedig a hazai ipar védelme nem olyan absztrakt honfiúi erény, mint az az első pillanatra látszik. Sőt na-

gyon is a gyakorlati életbe, a nép gazdagodásába, megélhetésébe vágó kérdés az, hogy hova küldi el a magyar használati cikkeiért pénzét. Oda-e, ahonnan soha többé vissza nem jön, vagy csak csekély része, vagy oda-e, ahonnan újra meg újra visszakerül a körforgásban a már egyszer kiadott összeg. Nem hazafiaskodás tehát ez, hanem életkérdése minden ország megélhetésének és nemzeti szaporodásának. Amit az ifjúság magyar ipartermékekre áldoz, azt a magyar munkásoknak, ezek kezén keresztül a magyar őstermelőknek és ezek által a magyar honorátorioknak és a magyar kulturális intézményeknek áldozza. Ezt magyarázni fölösleges, megérti ezt az érettebb ifjúság is. Mert nem képzelhetünk tanférfiut, — aki ezt az életkérdést elég fontosnak ne tartaná arra, hogy tanítványai előtt megvilágítsa.

Addig míg a politikában harcok vívatnak az önálló vámterület, a magyar vámsorompók felállításáért, addig zajtalan csendben felállíthatja mindenki a saját otthonában a vámsorompót az idegen árucikkek behozatala ellen. De az iskolák kapui előtt feltétlenül ott kell lennie a magyar nemzeti sorompónak. Bár a szózat az ifjúsághoz van intézve, a végrehajtás kötelezettsége a tanférfiakra hárul. Nekik kell a növendékek oseklevését olyképen irányítani, hogy a cél-

megközelíthessék, sőt nekik kell örködniök hogy a kereskedők ne is juthassanak abba a helyzetbe, hogy idegen tanszeret találtassanak náluk, mert annak használata a tanuló ifjúságtól igénybe nem vétetik. Ha a kereskedő erre a tapasztalatra jut, akkor helyiségeit csak honi árukkal fogja felszerelni. Nem hazafiassági ügy ez, hanem kenyérkérdés; nem támadás ez a külföld ipara ellen, hanem a magunkénak régen elhanyagolt védelme. És ebből az ifjúsági szózatból tanuljon mindenki: földmives, iparos, kereskedő urak és hölgyek egyaránt. Ez az egyetlen módja a kivándorlás csökkentésének és az ország gazdasági sőt kulturális megerősödésének.

— Zalavármegye főispánja. Másfél év óta nincs betöltve Zalavármegye főispáni széke. A helyzet a legutóbbi megyei közgyűlésen tisztázódott. Kivilágított, hogy bár a kurucodások még dominálnak a vármegyeházán, de a vármegye szavazópolgárai torkig vannak az obstrukciólavagokkal és még azok is elfordulnak tőlük, akiket eddig a függetlenségi eszme idealizmusa hozzájuk fűzött. A munkapártnak Zalamegyében olyan tömör tábora van, hogy csak a megalakulásra vár, mellyel többséget dokumentálhatja. Ilyen körülmények között a főispáni kinevezés már befejezett ténv. Balázs Béla dr. fölmívelésügyi osztálytanácsos kinevezése legközelebb megjelenik.

Szeptember . . .

Írta: TÁLOSSY J.

Védtelen, hervatag színek fátyola alatt szenderült a táj. Valami méla, félig bus mosolytól ragyogott a menyholt nefelejtes keble, mely könnyű vonalokkal simul a vidék sárga-hamvas testéhez.

Szeptember közepét mutatják a napok, mi a sejtelmes, mélyen sóhajító őszi órák kezdetét jelenti. Jóval délen túl siklott már az idő: s bár a nap pazar örömmel szórta ragyogó kincsét, mégis a bokrok és a lekaszált mező csendes szenvedése már némileg érezte a közeli, bánatot keltő nagy elváltozást.

— Ah . . . igazán én csak most kezdem konstatálni, hogy elmentek azok az unalmas, száraz nyári napok . . . Itt . . . itt a kedves őszi sportok legfőbb ideje . . . Bizony Isten! . . . eljöttek . . .

Ezeket gondolta el gyorsan a különös vándor, ki az utsalí nyárfák árnyában szundikált, mikor egy lágy csekély koppanást érzett a szempilláján. Oda kapott s egy fakult nyárfalevél roppant össze mozgókn, pálcás ujjai között Erre nyitotta ki bántódott

szemét, míg a másik még csak meg se rándult. Így félszeggel fikszirozta a fölötté borzongó sötét lombátort s a magasból rákukkanó údekék foltokat, amiket az ég tiszta arcából a gályak résén át láthatott.

Ez a csodálkozó pihenő ember pedig nem volt más, mint Barázdny Dénes ur, — ki született báró létére feküdt hanyatt az árokapton a legközönségesebb koroneimdek közvetlen otthonában. De ő végzett volt s így hát bátran meglehetett ezt a különben kompromittáló leereszkedést. Világosabban kifejezve: ingóneművé változtatta át hatalmas méretű ingatlan örökségét.

S ritka szerencsénkre csakis így lehetséges, hogy itt találkoztunk szegény nagyreménytelen báró felebarátunkkal.

Mire teljesen porrá morzsolta az élettelen, durva levelet, a behunyt szemét is kitérta s most már teljes kép fűgött számalmas tekintetbe. Mélyebben elmerült a természet szomorú mulásának esodálatába s fanyar ábrázatán a büszke elégedetlenség szögletes vonásai futottak át.

Közben többször is összeszorított fogsorral mormolta:

. . . Szeptember . . . szeptember . . .

Keserű fohással párosulva ismételtette e nevet s hallotta, hogy a szállongó tépett lombok is erről beszélnek.

Nem tudott tovább aludni; azért nem mondott átkot arra a tévedt falevélkére, melyiket a szeszélyes véletlen véletlenül az ő szemébe ejtett.

Aztán lelki semeit nyitotta fel s elvonultatta pontos egymásutánban rózsás multját: — mikor még annyian szerették őt és imádták, mint a buta pogány a faragott bálványt. Ő akkor hitt mindenkinek és boldog volt. A szava is szentebb volt, mint a lelki atyáé. Akkor úgy tett, amint akart, senki se merészelt ellene tenni.

— . . . Ej! . . . ej mily szép így ősz felé . . . suttogta halkán, bár egészen más gondolatokkafoglalkozott.

Nagy fekete madár szállt fölötté a fa csucsára. De nem sokáig maradt ott: — kár . . . kár . . . kár . . . kiáltott néhányszor és szárnyra kelve elröplött tovább, messze. Távol, ezüstös felhők közé. A szegény vándor sokáig nézte a távozó nyugtalan madarat; sokáig . . . míg el nem takarta fáradt

— **Jubileumi kép.** Mathea Károly fényképész jól sikerült képet készített arról a jelenetről, amikor az Ipartestület és a hozzá csatlakozott testületek zászlókkal a Fő-úton a felső templomba vonultak. A jól sikerült képen sok személy teljesen jól felismerhető. Egy példánya az ipartestületi terembe került, hol még sokáig fogja hirdetni a 25 éves jubileum napját.

— **Leszállt a postagalamb.** Tegnap d. u. 2 órakor a Kinizsi-utca 19. számú házba egy postagalamb szállt le Keller Mátvás mosókonyhájába. A fáradt postás piros bóbítáju volt. Lábán fémgűrű volt, melybe „Columbia No. 12” volt bevésvé. Ugy látszik valami ellenség elől menekülhetett, mert a mosókonyha ablakát beverte, hogy bejuthasson. Elvittek a rendőrségre.

— **A balatonkereszturi fürdőegyesület.** Vasárnap volt a balatonkereszturi fürdőegyesület közgyűlése, melynek egyik legfontosabb tárgya volt, hogy az egyesület további fenmaradásáról vagy feloszlásáról határozzanak. A gyűlés kimondta, hogy az egyesületet fentartandónak tartja. Mivel azonban a megváltozott helyzet új teendőket követel, egy háromtagú bizottság küldetett ki, mely husz napon belül megállapítsa azokat a módosításokat, melyek lehetővé teszik az egyesület további eredményes működését.

— **Romboló diákok.** Ifju Fabik Tivadar jelentést tett a rendőrségnek, hogy diákok, kiknek nevét, kiméletből elhallgatjuk, a városi kertben még agusztus folyamán a uyirfapadokat, székeket szétörték, a növényzetet letiporták. Mikor a kert öreg őre rájuk szólt, gorombáskodtak vele, sőt egy kövel megdobták a száját. A védelmére kelt ifju Fabickot pedig szintén sértegették.

— **Tűz.** Tegnap d. u. 2 óra után a Csengeri-úton az u. n. Négyházak területén ismeretlen okokból egy kisebb istálló teteje kigyúlt. A gyorsan ott történt tűzoltóság és rendőrségnek köszönhető, hogy még a mellette levő szalma kazalt is megmentették a tüztől. A kár nagyon csekély. De megemlékezést érdemel, hogy azon területen mindössze két kut van, melyek közül az egyik évek óta rossz. Felhívjuk rá a tűzrendészeti hatóság figyelmét.

— **Rendőri hírek.** Mandó József kit a miháldi bucsun életveszélyesen megszurta, a helybeli közkórházban kiszendvedt. Az inkei csendőrség a gyanúsított Horváth János récei lakost előállította; a szembesítés azonban nem volt foganatosítható, mert Mandó mindvégig eszméletlen maradt.

Tóth Rozi napszámos panaszt tett a rendőrségnek, hogy 16 éves fiát, ki téglagyári munkás. Szmodits László megszurta. Kedden ugyanis, mikor a déli órákban sovány ebédjüket egymás mellett elfogyasztották, Szmodits sőt kért Horváthtól. Mivel ez nem adott, munkatársa zsebkésével megszurta és rajta közlbelül 12 napon belül gyógyuló sebet ejtett. A panaszos anya fiának véres ruháit is elhozta a rendőrségre.

A székesfehérvári rendőrség táviratban értesítette a nagykanizsaiakat, hogy egy Molnár István nevű 60 év körüli biliárd készítő segéd az ottani Várady és Mossinger-féle kávéházból 4 fehér és két piros biliárdgolyót ellopott. A kár 240 korona. Valószínű, hogy a tolvaj Nagykanizsa felé vette útját.

Rechnitzer Mór fűszerkereskedő tegnap észrevette, hogy a pincéjébe, mely az uradalmi házban van betörték. Mivel a Bettlheim és Guth vadonény raktáros pincéje mellette van, a gyanu ezeknek háziszolgájára irányult. Kovács József szolgát a rendőrség előállította, a pincét kikutatták és benne szalma között több üres boros üveget találtak, melyet Rechnitzer magáénak ismert. Kovács lakású is találtak üvegeket. A nyomozást a rendőrség folytatja.

— **A féltékeny férj merénylete.** Jutai Sándor keszthelyi iparos ember csak nemrég szabadult ki a soproni börtönből, ahol lopás és váltóhamisítás miatt másfél évi börtönt töltött. Fogása alatt felesége cselédnek szegődött, miután két apró gyermekét a budapesti lenchézban helyezte el. Legutóbb Lehrmann gazdasági akadémián pénztárosnál szolgált, amidőn egy éjszaka ablakán férje zörgetett és bejelentette, hogy az asszony azonnal hagyja el szolgálatát és térjen hozzá vissza. Az asszonynak azonban kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy börtönvisselt férjéhez, visszatérjen, annál inkább, mert közben nem egy férfi vetett szemet a csinos asszonynak. A férjet nagyon bántotta felesége hűtlensége és miután több esteken át az asszony Budapestre akart szökni előle, végzetes tette határozta el magát. Pénteken délután megleste az asszonyt és amikor ez éppen az udvarban foglalatzkodott, hirtelen rárohant és nagykest rántva elő „most meghalsz kutya” kiáltással az asszony nyakának szurta. A kés a szerencsétlennek a nyakszirtjébe hatolt és koponyáján is mély tátongó sebet ejtett. A merénylő férjet a házbeliek mihamar megfékelték, az asszony pedig most él-halál közt fekszik a kórházban.

* **Magyar Figyelő.** Szokatlanul gazdag tartalommal jelent meg a Magyar Figyelő 18. száma, amely Tisza István és Herceg Ferenc kitűnően szerkesztett folyóiratának újabb emelkedését jelenti. A lap élén találjuk Andrássy Gyula grófnak az érdekes polemikáját, amelyben Réz Mihálynak „A magyar parlamentarizmus” című tanulmányával foglalkozik. Andrássy Gyula grófnak az első cikke egy nagyobb szabású cikksorozatot kezd el, amelyben a kérdéssről vezető politikusaink egymásután rész fognak venni. Roszner Ervin báró befejezi az olasz választói jog és reformja című sorozatos munkáját, amely széles körökben nagy feltűnést keltett adatainak gazdagságával és felfogásának érdekességével. „Sajtó és szellemi munka” címen találjuk Kenedi Géza dolgozatát, amely a sajtószabadság kérdéséhez nagy bátorsággal és objektív becsületességgel szól hozzá. Liszt Ferenc emlékének szenteli Lovik Károly a maga megemlékezését. Farkas Pál „A római köztársaság alkotmányválsága” címen igen érdekes tanul-

mányban ismerteti azt az anyagot, amelyet legutóbb Ferreró dolgozott fel és amely meglepő bizonyítékokat szolgáltat amellett, hogy a köztársaság bukásának idején Rómában mindazon szellemi áramlatok megvannak, amelyeket ma egészen újaknak tartunk. Így a dekadens irodalmi áramlatok mellett megtaláljuk a tökéletesen kitejldött technikai obstrukciót is. A szépirodalmi részben Balla Ignác „Medio evo” című hangulatos novelláját olvassuk. A gazdag és elmés „Feljegyzések” rovat egészíti ki a mai számot. A Magyar Figyelő előfizetési ára negyedévre 6.— kor. Kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy ut 10.

Azért telnek meg a nagy fürdők ezernyi ezer magyar beteggel, mert a magyar ember még mindig keveset törődik a gyomrával. A nagy nyugati államokban már rég tisztában vannak azzal, hogy a valódi **Ferencz József**-keserűvizet mindig a háznál kell tartani s ha bármily cs kelly indispozíciót éreznek a gyomorban, egy a belékben, azonnal előveszik ezt a becsülhetetlen, szuverén gyógyszerert és reggelenként egy fél boros pohárnyit megisznak. A „Ferencz József”-viz gyomor és a belék működését csakhamar helyreállítja. Magyarországon is sokkal kevesebb gyomorbajos volna és a nagy fürdők is kevésbé hangzanának a magyar szótól, ha itt is követnék a nékmüvelt nyugot példáját.

Dr. Ferencz György ügyvédi irodáját Fő-ut 18. számú házba az Osztrák Magyar Bank palotája mellé helyezte át

2—3 középiskolát végzett jó házból való fiu

GYAKORNOKNAK
jó fizetéssel azonnal felvétetik
Ifju Wajdits József
könyv és papirkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

Kitűnő házi kosztot ad
esetleg kívánatra házhoz is szállit.
Egy tisztességes keresztény család.
Cím megtudható Ifj. Wajdits
Jozsef könyvkereskedésében.

Csakis Pilseni sört igyunk a
„Szarvas szálloda” éttermében, a
sörök királya; szénsav nélküli ke-
zelés, a gyomornak kitűnő.

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált
tüdőhurutok ellen
friss és idült
köhögés, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

Tiszta nyersanyagok!

Tiszta ruha!

A SCHIHT-„SZARVAS„ MOSÓ-SZAPPAN a legjobb, gondosan megválogatott és tisztított nyersanyagokból készül, nemcsak hogy minden készülék, kazán és gép, hanem a gyári helyiségek is a lehető legtisztábban vannak tartva, hogy igazán csakis teljesen tiszta szappan kerüljön ki a gyárból. A SCHIHT-„SZARVAS„ MOSÓSZAPPAN tisztasága és utól nem ért jó minősége évtizedek tapasztalatainak eredménye.

A ruha beáztatásához a legjobb az ASSZONYDIOSÉRET mosó kivonatot.

Tiszta szappan!

Tiszta ruha!

A ruhát csak úgy lehet kifogástalan fehérre mosni, anélkül, hogy az meg rongálódjék ha teljesen tiszta, hamisítatlan szappant használunk. Mj 25.000 Koronával szavatolunk azért, hogy a SZARVAS védjegyű SCHIHT-SZAPPAN teljesen tiszta és mentes minden káros alkatrésztől. Az újabb időknek minden vívmányát és a tudomány és technika terén jelentkező találmányt felhasználunk arra, hogy a „SCHIHT“ SZARVAS MOSÓSZAPPAN gyártását legolcsóbbá tegyük. Tökéletesítésén folyton dolgozunk.

A ruha beáztatásához a legjobb az ASSZONYDIOSÉRET mosó kivonatot.

As 1888. év óta forgalomban.

Berger gyógy- és higiénikus szapanai.

Óvakodjunk utánszaktól és más készítmények becsapásásától.

E megjelölések:

- Berger kátrányszapana,
- Berger glicerin-kátrányszapana és
- Berger kén-kátrányszapanai,
- Berger gyógy- és higiénikus szapanai.

cégünk részére mint szóbeli védjegyek és azonkívül e pótlásokkal: valódi és eredeti védve vannak.

Minden előrusító, ki ezen kizárólag valódi és szóbeli védjegyekkel biztosított, 40 év óta kipróbált Berger-féle szappanok helyett más készítményt csempész be, megsérti védjegyjogunkat.

A mi szappanaink a valódiság jeléül az itt lenyomatott védjegyet és cég-alfírását viselik.

Tessék tehát ezen két ismertető jele-ügyelni és kifejezetten Berger-féle szappanokat kérni, mint a következő cég gyártmányait:

G. Hell & Com.p, Troppau.

Kapható: Magyar-osztrák monarchia és a külföld gyógy-szertáiraiban és szakbavágó üzletekben.

SALVATOR

Gummi-sarkak

Világ-cikk

Utólérhetetlen tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, V/3

Őszi trágyázás!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor ilyen van és olomzár

valódi ha zacskban eredeti van rajta.

Hamisítástól szigoruan tartózkodjunk.

Minden zacsk tartalomjellezővel van ellátva.

Kalmár Vilmos

a Thomaphosphatfabrik Berlin, vezérképviselője BUDAPEST VI., Andrássy-ut 49.

Különösen a jelenlegi rendkívül olcsó árakra figyelmeztetjük a vásárlókat.

Képviselő és raktár Melis és Pintér Szombathely.

Lampionok,

konfetti,

papírszalvéták

nagy választékban kaphatók

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

könyvkereskedésében

NAGYKANIZSÁN.

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

HIRDESSEN

A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN

St. Louisi világtállítás 1904.

„GRAND PRIX“

Jobbban tisztít mint más fém tisztító szer.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvas szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

ROYAL kávéházban

Fő-ut 15.

Ma este

Zsolnay Vilmos

kitűnő zenekara hangversenyez.

SATTLER LAJOS
kávés.

Szüret után.

Az országos ampelologiai intézet egész évben ugyancsak ijesztgette a szőlőtermelőket, hogy a peronoszpóra mily rohamosan terjed az országban. Ennek meg volt az a fogantatja, hogy az egész országban hihetetlen mértékben használták a bordói levét elanynyira, hogy aki idejében nem gondoskodott permetező anyagról, annak a beszerzés nagyobb gondot adott. A szorgalmas permetezésnek pedig az a sikere volt, hogy anint a legutolsó jelentések mondják, átlagosan középtermésre lehet számítani. Ez pedig nagy szó. 1909-ben bő termés volt, nyolc millió hektolitert jóval meghaladó. Ha ennek csak a fele terem az idén, akkor is kerek számban százhatvan millió korona összeg fog a gazdák zsebébe jutni borért. Ez a szám egyáltalán nem mondható merésznek, mert hiszen

A Kopolya.

Apostag faluban, mintegy kétszáz lépésnyire a Dunától, van egy kis tó. Kopolyának hívják. Az egyik fele mély, a másik oly sekély, hogy kender áztatónak használják. Azaz csak használták, mer' biz' ott réges-régen se hirt, se hamva a kenderáztatásnak.

A jámbor apostagiak, ha arra mennek, keresztet vetnek és úgy mennek tovább.

Gyönyörű virágos rét veszi körül a kis áztatót és tavat. De Isten irgalmazzon annak, aki nem ismeri a mélységet és bemeéreszkedik. Az bizony ott vész!

A tó partján anyi a kék katáng, hogy a járókelő akaratlanul is a földre, majd az égre néz, hisz' a virág színe vetekedik az ég azurjával.

Csodálatos, hogy a gyermekek, bár az egész faluban nincs oly sok és szép virág, mint a Kopolya körül, mégis inkább beérik a kamillával, szarkalábbal, vadrezodával, mintsem a tó mellé merészkedjenek. S ha egyiket-másikat mégis odébb csábítja a vakító kötség, a többiek hamar visszahúzzák, ijedten, sutogva marasztalják, mintha még csak az említésre is vész hozna.

a legjobban termő francia borvidéken alig volt termés. Az olasz szüretet is jól megdézsmálta a tartós szárazság. Nálunk a hegyi szőlők nyáron is kaptak egy pár hevesebb záport, a homoki szőlőket pedig a májusi hatalmas esők mentették meg. Igaz ugyan, hogy a szőlővel is úgy vagyunk, mint a búzával, hogy ameddig nincs a hordóban elhelyezve, a pince ászokfáján, — addig a gazda mindig félhet attól, hogy jön egy fergeteg s oda lesz minden munkájának veritékes gyümölcse. De gondoljuk azt, hogy a jó Isten kegyelme elveszti a szőlőtermelőről ezt a csapást és módja lesz a középtermés sikerével lélegzethez jutni.

A helyzet ugyanis az, hogy alig van társadalmi osztály, melynek oly nagy csapást kellene kiheverni, mint épen a szőlőtermelőnek. Kerek számban 500.000.000 K tőke ment tönkre a filoxera pusztítása következtében, és ezt a tőkét veritékes munka által a gazdának kell pótolni, és részben pótolni fogja, részben már ezt meg is cselekedte. A filoxera által kipusztított terület négyszázötvenezer kat. hold volt. Bár az elpusztított területnek a beültetése rohamosan halad, még százezer holdnál kevesebb a szőlővel beültetett terület száma, mint a filoxera előtt. Egy hold hegyi szőlőnek a betelepítését 2000 koronára kell tennünk, így még mindig mintegy kétszázmillió ko-

rona összeget kell fordítani a szőlőrekonstrukciójára. De a szőlőgazdák súlyos helyzete nem a leendő, hanem a drága pénzen telepített szőlőkre már felvett kölcsönökben van. Bizonyos dolog, hogy a szőlő felújítására eddig szükségelt hétszázmillió korona nem a gazdák zsebéből, hanem a bankok wertheimjeiből került elő. Ezután pedig terhes kamat jár. Ha hozzá vesszük, hogy a munkabérek is hatalmasan emelkedtek, nem nagyon irigyelhetjük a szőlőgazdák helyzetét, sőt örülnünk kell, ha ezekben a nehéz időben a gondviselés néhány jobb termést ad.

Hogy nincsen olyan kár, amiből haszon ne állana elő, semmi sem bizonyítja jobban, mint a filoxera veszedelem leküzdése. Az a csuf elősdi bogár tönkre tévén a régi szőlőket, újra kellett ültetni és az újra ültetést már okszerűbben cselekedték a gazdák. Az okszerűbb művelés következtében pedig sokkal többet terem a szőlő, mint eddig. Voltaképpen épen azért is bírja ki a szőlőtermelők a mai nagy terheket, mert ugyanazon a területen az okszerűbb művelés következtében sokkal több bort szüretelnek, mint hajdanában.

Nincs is másra a magyar bortermelőnek szüksége, mint egypár jó esztendőre és legalább azokra a borárakra, amelyek ma megvannak. Még egyre van szükség: a szőlő-

— Ne menj oda, mert jön a kenderhaju asszony, elvisz magával! Azt hiszem, 'kis pajtásaim' szereltek a regéket. Hadd mondok el a Kopolya regéjét, tán ti is oly szívesen hallgatjátok meg, mint amilyen jó szívvvel mesélte azt nekem az öreg Erzsók néni.

*

Sok, sok esztendőre' azelőtt, — kezdte Erzsók néni — nagy kendőtermelő falu vót Apostag. A merre csak a szöm nízött, szép sárguló kendőföldeket lehetett látani.

Mos mán azoknak helyén szőlők és gyümölcsös kertők vannak. A legeslegszebb kendő mégis csak az én gazd' uram, Kalmár Péter földjü termött.

Vót is neki mit a tejbő aprítani. Gyült-gyült a garas a ládafiába. De mi' haszna? 'Ijja-fijja se' vót szögénynek. De' szen ezön se' köllött soká törni a fejét. Magátu' gyütt a mögölgás.

Ippog abba az időtájba tért másvilágra Bodnár, a falu takácsa, magára hagyva egyetlen cselédjét, Lenkét. Leányul fogadta az én áldott jó gazdám — Isten nyugosza' já szögényt — mert biz' alig egy félesztendő után őtet is magához szölitotta a Teremtő.

Másod izbe' lött most mán árva a kis Lenke. Szép gyөрök vót az Istenáda! Szöszeke a haja, buza-virág a szöme. Körülbelül tizenegy éves vót a lelköm, a mikor észre vöttem, hogy napru-napra szomorubb, sápadtabb lött, oszt mindig Kopolyát kerülgette. Hiába intöttem, hogy hát ne mászká' jon arra' mert hisz, aki nem tudja a járását, ne is próbákozzék arr, mer' „kukk", az nem sok, de még annyit se mon' hat és oltvész.

Mintha csak borsót hánytam vón' a falra. Mindig ott lehetett őtet látni.

Egysző azt' mégis kérdőre vontam, hogy hát mi bántja a lelkét. Huzakodott, vonakodott, de oszt mégis csak előadta a baját. Tisztán van még az eszömbe' szöru'-szöra e' mondom.

— Erzsók n' ém, — így szöllötött a drágám — már kétszö' egymásután álombá' megjelent előttem egy kendőhaju asszony, fehér ruhát vise't, mög e' esomó kék katáng vót a kezibe'. Hozám gyütt, oszt a szömömet érintötte véle és akkó' úgy érzöttem, minth mögnyit'na a föld. És mi möntünk. A kezemné fogva vezetött. Aztán egy gyönyörű rétet értünk. Osuda égszinkék virág nyilt a merre csak níztem

hiszen együtt van a násznép is. A sok pecsenye és sütemény is elromolna. Meg a cigányok is megvannak fogadva" Mig e sorokat írjuk, már bizonyára jó kedvel foly a lakzi. Sohase halunk meg!

— **Strassburger cirkusz a katonaréten.** A Barnum cirkusz óta olyan óriási érdeklődést még egyetlen látványosság se keltett, mint a Strassburger mesésnek ígérkező cirkusza, mely 30-án szombat este 8 órakor tartja első előadását a katonaréten. A kiragasztott plakátok maguk is látványosságok, melyek előtt folytonosan kíváncsi tömegek hullámszanak. A hozzánk juttatott program egy nagy stílus estélyre nyújt kilátást. Kiemeljük ezeket a pontokat: Grand tableaux 46 lóval Strassberger igazgató által; szelídített fókák mint jongleurök és equilibristák; Miltenberg baronessa lippizáni telivér ménlovával; Strassburger igazgató úr idomított elefántjaival, a három Szymann repülő emberek; Charles ur a jelenkor legjobb műlovaglója; Aribo úrnő parforce lovaglónő; a felülmulhatatlan négy Károlyi testvér magyar mágus lovaglói csoport stb. Jegyek már most kaphatók a nagytrafikban.

— **Tűzoltónap.** A helybeli tűzoltóegyesület választmányja elhatározta, hogy az országos Tűzoltói otthon javára f. hó 25-én és 26-án városzerte gyűjtést eszközöl és e célból egy végrehajtó bizottságot delegált Vécsy Zsigmond polgármester elnöksége alatt. Polgármester felhívására Erdélyi János, Kamenár Géza, Fehér István, Polai József, Vidos János, Klapper Miklós, Anhoffer György, Zieger József, Tancenberger János városi tisztviselők fogják a jelzett napokon a gyűjtést gyűjtővel eszközölni. Szombaton d. u. a módzatok megbeszélésére a fent nevezett tisztviselők értekezletet tartottak.

— **Máriatelepi szüret.** A máriatelepi hegyközség mult heti gyűlése elhatározta, hogy az általános szüretet október 5-én kezdi meg. A szőlőtermés minőségileg és mennyiségileg is kielégítő. Állandóan sok kereskedő látogatja a szőlőbirtokosokat, különösen a stájerországiakat, akik a mustot 36—40 fillérrével veszik.

— **Iskolai vizsga Amerikában.** A Clevelandban megjelenő "Szabadság"-nak szeptember 3. száma Dayton városban — Ohio állam — lefolyt vizsgáról így ír: „Az itteni két hónapos nyári magyar református iskolába járó gyermekek vizsgáját augusztus utolsó vasárnapján délután tartották meg s a magyar szülők valláskülönbség nélkül nagy számban voltak jelen. A vizsgán egy gyermek kivételével ki a diplomájában ácsorgott az egész vizsga ideje alatt, az összes tanulók megjelentek. A vizsga tárgyai voltak: ó-kor történet, Magyarország története, egyház történet, bibliai történetek, Európa és Magyarország földrajza, zoológia és dicséretes, imák, erkölcsi szabályok egyházi énekek, hazafias s gyermek dalok írás és olvasás. A gyermekek kivétel nélkül fényes bizonyosságát adták annak, hogy Kovács Endre lelkész szakszerű és szigorú fáradozása megteremtette gyümölcsét. Vizsga után az örvendező gyermekcsereg az egyházi előjáróság vezetésével a Kuruc Magyar Rézbanda zenéje mellett a magyar negyedben körutat tett, minden egyes gyermek zászlócskát lengetve. A march után az iskolateremben ice-cream estély volt, hol késő estig mulatott az egybegyűlt közönség.

— **A Gyár-utca rendezése.** Nincs hét, hogy a Gyár-utca rendezése a városházán dolgot ne adna, Dr. Sabján Gyula főjegyző nagy ambícióval és buzgalommal foglalkozott ez ügyvel és ennek köszön-

hető, hogy az egyes érdekeltekkel a szerződést a város már megkötötte. Hogy a teljes utcarendezés lehető legyen, a Gyár-utcai ház és telektulajdonosok ajánlatot tettek a városi tanácsnak, hogy az utcának mielőbbi kövezési és csatornázási költségeihez 50%-kal hozzájárulnak. A városi tanács véleményadás végett a pénzügyi bizottságnak adja ki az ajánlatot. Azt hisszük, hogy más utca polgárai is hajlandók volnának e nem mindennapi áldozatra és így a város utcáinak csatornázása és kövezése hatalmas lépésekkel haladhatna előre.

— **Árverés a vasuton.** A Déli vasut nagykanizsai állomásán ma árvereztek azokat a tárgyakat, melyek bizonyos időn belül nem váltattak ki, vagy amelyeket a várótermekben, vonatokon felejtettek az utasok és nem jelentkeztek értök.

— **Felülfizetések.** A nagykanizsai Ipartestület 25-éves ünnepéje alkalmával az elaggatt és munkaképtelen iparost alaptököjének gyarapításához adományokkal szívesek voltak hozzá járulni; Dr. Benczik Ferencné 6 nagysága, Jozsifovics Milivoj, Samu József 100—100 K, Nagyságos Bosnyák Géza ország. képvis. 50 K, Vécsy Zsigmond polgármester, a soproni iparkamara 30—30 K, Halvax Frigyes v. tanácsos 25 K, Nagykanizsai Takarékpénztár, Zala megyei Gazdasági Takarékpénztár, Pótkávé gyár, Eperjesy Gábor, Délzalai Takarékpénztár, Polgári Egylet 20—20 K-val, A Nagykanizsai Első Temetkezési Egylet, A Nagykanizsai Vendéglősök és Pincérek Egylete, Köhler testvérek, Stern Sándor, Nagykanizsai bankgyűlés, Bélusz Lajos gyógyszerész, Nagykanizsai fűtőházi kézművesek önszegélyző egylete. Pálfi Alajos, Bazsó József, Nagyságos Oszterhuber László, Nagykanizsai Kaszinó, Miltényi Sándor, Miltényi Gyula, Veiszberger Kálmán, Dr. Benczik Ferenc 10—10 K-val, Kis Ernő 9 K-val, Hermann József, N. N. 7—7 K-val, Kohu Samu. Özv. Kész Józsefné 6—6 K-val, Tripamer Gyula, Pollák József, Zsiska Gentilis, dr. Fábian Zsigmond, Pilcer Albert, Szanvéber József, Luszitig József és fia, Hoffmann Henrik, dr. Lóke Emil, Unger Ullman Elek, Szattler Lajos, N. U ein József kamara elnöke, Fischer és Bader, Zalaegerszegi ipartestület, Somogyi Zsigmond, Berger Ignác, dr. Plihal Viktor, dr. Rottshild Samu, dr. Mátek László 5—5 K-val, Unger Ullman Viktor, Blau Ottó, Kardos és Steiner, Kiskomáromi ipartestület, Boros János Goldmann Ignác 4—4 K-val, Gombos József, Lózz József, Vörösi Gyula 3—3 K-val, Steiner Mór 2-80 K-val, Szalai János Klosofszky Ernő, Závodi Károly, Perlaky József, Peterman József, Darvas János, Tálos Ferenc, Ország Kálmán, N. N. Reisz Béla, Vlasits Kázmér, Szivós Antal, Kobán János, Sió József, Balázs György, Mankovics Jakab 2—2 K-val N. N. 1.60 K-val, Heffer Gyula, Paesai ipartestület 1.20 K-val, Koronya László, Vodinak István, Rassai Zalaegerszeg, Goldberger Károly, Engel Gyula, Németh Imre, Balog Ágoston, Schweitzer József, Gerő Soma, Lidit Miksa, Németh Gyula, Töhlösy Péter, Berkes József, Kománovics Pál, N. N. 1—1 K-val, Halász Ödön, Németh Ferenc 60—60 fillérral és Horváth Károly 40 fillérral.

— **A Royal kávéház megnyílt.** Nagykanizsa kávéházai egy modern berendezésű új kávéházzal szaporodtak. Tegnap nyit meg a Fő-ut 15 sz. a. a Royal nagykávéház, melyet az első nap is számos vendég látogatott. A megnyitását Zsolnai Vilmos bandája koncertezett a töle megszokott művészettel. Ugyilátszik a Royal rövid idő múlva népszerűen fog beilleszkedni az eddigi kávéházak sorába.

— **Röpirat az egyházi vagyonról.** A jövő hónap elején egy röpirat fog megjelenni Bertalan Vincétől, amely „A róm. kath. egyház vagyonának tulajdonosa, kezelése és gyümölcsötztetése” címet viseli. A röpirat a kath. közvéleményben szerzett és

megnyilvánuló szentisza kívánalmaival és azok okadatolásaival foglalkozik. A röpirat megszerzése mindenki részére ajánlható, a kik a magyar kath. egyház vagyona iránt érdeklődnek. A röpirat a szerzőnél 1 kor. 20 fill. előzetes befizetésével megrendelhető. Cím: Bertalan Vince Rákospalota-Ujfalu Arany-János utca 6. szám.

KOZGAZDASÁG.

Gabonaüzlet.

Nagykanizsa 1911. szept. 25.

Végre beköszöntött az ősz; az egész országban esik az eső amely az elkésett vetési munkákat megkönnyíti. A tőzsdén az eső hatása alatt lanya irányzat uralkodott.

Piaci árak:

Buza	23.—
Rozs	19.—
Zab	18.—
Fehér bab	30.—
Tengeri	19.—

3806/tk. 1911. ?

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zala megyei Gazdasági Takarékpénztár végrehajthatónak Tóth Miklósné szül. Billege Katalin végrehajtást szenvedett elleni 300 K tőke, ennek 1907. évi október 21-ől járó 6.76% kamatai, 6.76% késedelmi kamatai, 39 K per, 28 K 50 f. végrehajtás kérelmi, 14 K korábbi, 22 K újabb árverés kérelmi, — mégis a nagykanizsai takarékpénztár 120 K tőke és jár, — a nagykanizsai takarékpénztár által alapított önszegélyző szövetkezet 500 K tőke és jár, és a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a sormási 439 sztkben 87 hrsz. ház, udvar és kert s az 1637/a hrsz. dallosi sauntófold 1339 K becsértékben 1911. évi október hó 9 napján d. e. 10 órakor Sormás község házánál Dr. Tripammer Rezső, dr. Fábian Zsigmond és Acél Pál felperesi ügyvédek vagy helyetteseik közbenjöttével megtartandó nyilvános birói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár, melynek kétharmadánál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adatik.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött közehez letenni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság Nagykanizsa, 1911. július hó 6. napján.

Gózony s. k., kir. tszéki bíró.

Kitünő házi kosztot ad esetleg kívánatra házhoz is szállit. Egy tisztességes keresztény család. Cím megtudható Ifj. Wajdits Jozsef könyvkereskedésében.

VELMA SUCHARD

Nyersen való
evésre
paratlan.

Csak 4 napig Nagykanizsán, a katonai gyakorlótéren.

Bejelentés!

A legnagyobb és legtökéletesebb Strassburger Adolf utazó

CIRKUSZ városunkba érkezik.

Nagykanizsa és vidéke t. o. közönségét tisztelettel értesitem, hogy egész vállalatommal rövid időre külön vonaton ideérkezem, hogy oly előadásokat nyújtsak, mely az összes eddigieket felülmulja.

Különlegesség:

Tömeglő-idomítás.

Egyszerre 46 ló produkcióinak bemutatása.

idomított
elefántok.

Saját elektromos üzem. Saját
tűzoltóság. Saját nyerges- és
szabóműhely stb.

Megnyitó előadás
szombaton, szept.

30-án

este 8 órakor.

Egész népfajesoportok:

12 mameluk arabiaiak,
rytkabilok,
kinaiak,
japánok,
indusok,
kik a honi produkciók legtöké-
letebbjét nyújtják.

A kiállítási darabok
maguk fél millió
értéket
reprezentálnak.

Vasárnap, október 1-én két előadás.

A jelenlegi gazdasági viszonyokkal számolva elhatároztam, hogy a 4600 személyt befogadó óriási cirkuszomat mindenki számára hozzáférhetővé teszem és emiatt a LEGOLCSÓBB BELÉPTIDIJAKAT szabtam meg.

Helyárak: Páholy 6 személyre K 24. Páholyülés K 4.—, Zártszék K 3.—, I. hely K 2.—, II. hely K 150, III. hely K 1.20. karzat 60 f. A délutáni előadásoknál 12 éven aluli gyermekek és katonák örmestertől lefelé félárt fizetnek.

Jegyek előre válthatók: SCHWARZ és TAUBER dohánytözsdéjében.

SALVATOR

Gummi-
sarkak

Világ-
cikk

Utólérhetetlen
tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3

Az 1888. év óta forgalomban.

Berger gyógy- és higiénikus szapanai

Óvakodjunk utánszaktól és más
készítmények becsen-
pészésétől.

E megelőlések:

- Berger kátrányszapana,
- Berger glicerin-kátrányszapana és
- Berger kén-kátrányszapana,
- Berger gyógy- és higiénikus szapanai.

cégünk részére mint szóbeli védjegyek és azonkívül a pótlásokkal: valódi és eredeti védve vannak.

Minden elárúsító, ki ezen kizárólag valódi és szóbeli védjegyekkel biztosított, 40 év óta kipróbált Berger-féle szappanok helyett más készítményt csempész be, megsérti védjegyjogunkat.

A mi szappanaink a
valódiság jelül az
itt lenyomatott
védjegyet és cég-
alírást viselik.

G. Hell & Comp.

Tessék tehát ezen két ismertető jelre ügyelni és kifejezetten Berger-féleszappanokat kérni, mint a következő cég gyártmányait:

G. Hell & Comp., Troppau.

Kapható: Magyar-osztrák monarchia és a külföldi gyógy-szertárakban és szakbavágó üzletekben.

St. Louisi világtárlás 1904.

"GRAND PRIX"

Jobbán tisztít mint más fémfiszítószer.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér I. sz. alatt van.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 102. — Hirdetések díjazás szerinti.

Uj szálló és kávéház.

Csak kávéházat akarnak.

Ma már senki se vonja kétségbe, hogy a szállók és kávéházak csak olyan hasznos és szükséges intézményei valamely városnak, mint akár a hivatalok; sőt egy kis merészséggel azt mondhatnók, mint akár az iskolák. Mert ezek közgazdasági szerepök mellett kulturintézmények is. Kivált olyan városban, mint Nagykanizsa, amelynek kulturalkötésai az iskolával teljesen kimerülnek.

Fontossága a szállóknak az idegenforgalom tekintetbe vétele mellett feltűnő. A kávéházak pedig nemcsak ebből a szempontból előkelő tényezői a városnak, hanem mert ma már a társadalom tekintélyes része kávéházi életet él. Itt érintkezik embertársával, itt köt üzleteket, itt talál szórakozást; de a kávéházi folyóiratok és lapokból meríti ma már a közönség legnagyobb része egyedüli lelkitáplálékát. Mindezekért nagy fontosságú, hogy a szállók és kávéházak nemcsak kényelem tekintetében feleljenek meg az emberi haladásnak, hanem közegészségügyi kívánalmaknak megfelelő izléses berendezésűek legyenek.

A városnak illetékes hatósága ügyel is arra, hogy mindezek a feltételek Nagykanizsa

város szállóiban és kávéházaiban megvalósítva legyenek. És ha itt ott hangzanak is fel egyes panaszok, azok rendesen csak a nagyobb városok szállóival és kávéházaival való összehasonlításból származnak.

Ezek a meg-megújuló hiányemlégetések okozták, hogy már többször foglalkoztak hirtelen fellobbanó gründolók, hogy részvénytársasági alapon olyan modern szállót, éttermet és kávéházat alapítsanak, amelyek egy csapásra meghódítják a viláfgörgalmat Nagykanizsa részére és természetes tönkretutással fenyegették az eddigi hasonló vállalatokat. Ugy látszik azonban, hogy amint nem a szalmaláng dominált a szállóalapításnál, hanem a hideg számítás, nem akadtak részvényesek és a modern szálló halva született. Pedig igazán sajnáljuk, mert ha az eddigiek lebonyolítják is teljesen az idegenforgalmat, mégis jól esett volna látni, ha egy inpozáns szállót mutatott volna az idegenvezető Nagykanizsa vendégeinek. Meg kétségtelen, hogy némi fejlesztő hatása mégis volna az idegenforgalomra.

A most lefolyt nyáron azonban egy betéti társaság a Fő-úton házvételt eszközölt és az egész város tudta, sőt a lapok is közölték, hogy azok a házak lebontásra kerülnek és helyökbe inpozáns két, vagy

talán háromemeletes szállóépület fog emelkedni kávéházzal, étteremmel, olvasóteremmel, fürdővel és mindazokkal a berendezésekkel, melyek az u. n. modern szállókat karakterizálják. Mi is örömmel üdvözöltük ezt a tervet, aminthogy városunk minden haladásának barátai vagyunk. Ugy látszik azonban, hogy a nagy hűhó nagyon szerény eredmény magvát rejtette magában. A nagy-szerű építési terv egy sablonos kávéház tervére zsugorodott össze, mely holmi épület átalakítással volna megoldandó.

Az a betéti társaság a városi tanácshoz kávéházipari engedélyért folyamodott. A tanács azonban a kérelemnek helyt nem adhatott, mert a városi szabályrendeletben megállapított kávéházak száma ez időszert be van töltve. Értesítette tehát a kérvényezőket, hogy ha kellő tervekkel indokolják, hogy a létesítendő új kávéház szükségét pótol, akkor a városi tanács nem zárkózik el az elől, hogy a képviselőtestületnek a szabályrendelet olyan módosítását ajánlja, mely az engedély megadását lehetővé teszi.

Erre a betéti társaság egy — úgy látszik — laikustól készített primitív általános tervet adott be, melyben újra csak egy kávéház, szálló nélkül van felvéve és a hirdetés építés helyet újra csak belső átalaki-

A csokor.

írta: HORVÁTH REZSŐ

I.

A szivarfüsttől és parfümillattól teljes levegőjű szalonban vig kedélyes társaság volt együtt. Léha, űresfejú ficsurak akartak szellemeskedni, ötletekkel teli beszédeket elmondani, ami azonban egyiküknek sem sikerült. De hiszen nem is olyan nagy csoda; szegény szalonfiguráknak egyebük sem volt az élesrevasalt nadrágjukon, bőféhér kézelőjükön és kifogástalan kikéfélt és kivásalt szmokingjukon kívül, azaz dehogyan is nem: az űres fejük...

Szóval a szellemes mondások sehogy sem akartak sikerülni, hiába próbálta már meg vagy harminceszor Kende, a banktisztviselő, sehogy sem tudott egy ici-pici rövid tószót összehozni, kiszorítani.

Pedig Hajós Mariska nevenapjára még a statisztikát is részletesen áttanulmányozta, hogy csak össze tudjon állítani valami közepes dikciót, amibe az ötleteket ő maga fogja belevinni. Talán éppen ezért nem sikerültek a próbálkozások.

Mariska az est starja, az ünnepelelt leányzó, kacagva szemlélte az őt állandóan körülrajongó szalonfigurák nagy dilemmáját s nem kisebb felsülését és

— noha gyakran leintette azokat — jól mulatott azoknak konok állhatatosságán.

A társaság mindazonáltal elég jó hangulatban volt együtt. Az urak jobbára egymás között szórakoztak, míg a lányok, akik nem kevés számban jelentek meg a nevezett estélyen, többnyire a jelen nem lévőket szapulták, — amit ugyan teljesen fölösleges lenne leírnom, mert tudja mindenki, hogy az ilyen jour-prié-ken mi minden megyen végbe.

A házikisasszony, a bájos, alig tizennyolcéves Mariska végtelenül kedves volt vendégeihez. A sok jó kívánatot, amellyel elhalmozták figyelmességgel és kedvességgel igyekezett hálásan viszonzni s különösen — mint illik — az urak érezhető magukat leginkább a kegyei által kitüntetteknek.

Néha-néha meg-megszólt a rózsás ujjainak csapkodása alatt a zongora is, belesírva néhány melódiát a vidám egészséges kacagás, vig láрма közé.

Bánattól mentes, könnyed melódiák suhantak föl, a kellemes hangulat gondatlanabbá tételét még inkább fokozván s e melódiák még sokáig ott usztak, ott kerengtek a bódító illatoktól telített levegőben.

Egyszer azonban a bogaras Szelégyinek valami az eszébe jutott. Pózbá vágta magát és rettenetes komoly képet csinálva (mintha legalább is az ő apját

ütötték volna agyon a boldogasszonyfai erdőben) szavait egyenesen a házikisasszonyhoz intézte:

— Mivel pedig a vendégeknek virág is dukál, tisztelettel vagyok bátor szerény előterjesztést tenni, miszerint:

— Igen igen! Kérünk virágot! Virágot kérünk! Kérek én is virágot! — hangzott össze-vissza és pár perc alatt az egész társaság talpon volt.

Mindenki az egyik nipp-asztalkán heverő csokrok felé igyekezett s már-már az a rettenetes veszély fenyegette a drága elegáns csokrokat, hogy a profán kezök által szétszedetnek, amikor a házikisasszony mosolygós képpel feszült a merénylők elé.

— De bizony ezekből egy szálát sem kapnak! — mondotta kedvesen miközben bájosan ingatta barnafürtös fejcskáját. — Hanem...

Hanem abban a pillanatban — belépett a mentőangyal, akarom mondani: a cseléd és egy jókora csokrot hozott csupa szegfü és krizantém szálakból összeállítva.

— Ah — hangzott a csodálkozás fölkiáltása, vegegyesen férfi és nő ajkáról.

— Ki küldi? — kérdezték a kíváncsiabbak.

— Mindjárt megnézem — szölt Mariska és elvéve a cselédétől egy kis borítékot, gyorsan szaki-

tásról van szó. Ezzel a toldozás-foldozással Nagykanizsa igazán nem nyerne semmit. Mert míg a város népességének szaporodására való tekintet most egy új kávéházat hozott életre, mely csak a múlt vasárnap nyílt meg, addig a közönség érdekeit ez se szolgálja különben, mint az eddigiek, amelyek elvégre mégsem nélkülözik azokat a kelleket, amelyeket Nagykanizsa közönsége kávéházaitól joggal elvárhat.

Gyermekvédelem és iparfejlesztés

„Nem valami álentuziazmus hatása alatt, hanem jól megfontolva jelentem ki, hogy véleményem szerint a magyar agyvelő a legtermékenyebb és a magyar szív a legforróbb. Polgárosodásunk rendszeres tervében, amelyben egy egyszerű magánjótékonyági testület: az Országos Gyermekvédelmi Liga egyúttal működik az állami gyermekvédelemmel, oly előnnyel használják eszközeit és szívüket, hogy az utánnuk következő első generáció a magyarokat fogja az egész világ civilizációjának legfelsőbb fokán látni.”

Ezeket írta Horace Fletcher, a világszerte ismert angol író, aki nem úgy mint Edison tette, átfutotta Budapestet, hanem öt hónap óta itt él közöttünk. Itt tanulmányozza az egész világon bámulatot keltett gyermekvédelmi intézményeinket.

E tekintetben azt állítjuk, hogy a külföld jó véleménye a magyarok erkölcsi és értelmi kiválóságáról még fokozódni fog, ha csak egy kis igyekezettel több gondot fordítunk majd a gyermekvédelem ügyére, amely az emberkultuszunk legaszabb bevezetője.

A nemzetnek nincs szebb ügye az emberkultusznál s ha a közigazgatás, mint a közélet vezetője, érvényesíteni akarja óriási hatalmát: úgy szebb tér nem kínálkozik számára a gyermekvédelem felkarolásánál, hogy megmutassunk, miszerint a magyar agyvelő és magyar szív bámulatba ejtheti a világot az alkotás terén is úgy, miként ezelőtt ezer évvel bámulatba ejtette harci vitészségével.

Minő hatalmas tényezője lehetne a gyermekvédelemnek számos község, ha az elhagyott, gondozásra szorult és nyomorék gyermekek részére megszavaznának egy két hold földet, hogy azon családi otthont létesítésére az államtól kérjenek segítyt, mert közmunkával a lakosok is hozzájárulnának az épít-

totta föl azt. Kissé összeráncolt alabbástrom homlokát, amikor a nevet elolvasta, de aztán hirtelen ismét előmlött rajta a vigság a mosoly és nevetve szólt a társasághoz:

— Az a poéta gyerek küldi; tudják az a Németh, aki tárcákat ír a „Hiradó”-ba. No ez éppen kére jött.

Aztán egy vandál durvaságával érzéketlenségével tépte szét a csokrot és osztotta szét ez urak között, akik hálásan köszönték meg azt...

II.

Valahol egy csöndes, rideg kis hónapos szobában egy hosszuhaju ábrándos tekintetű ifjú ült a pislogó lámpa mellett és miközben ujjait hosszú hajába furta, folsóhajtott.

— Talán már meg is kapta a csokrot... És talán megörül neki...

Majd öklöbe szorult a keze és megvillámlott a szelid kék saeme:

— Kell, hogy örüljön neki, kell, hogy szívesen vegye! Hiszen utolsó pénzemem vettem, hogy örömet szerezzek neki... Az utolsó pénzemem — és most meg kell koplalnom azt az öt koronát...

kezéshez. A község ugyanis köteles gondoskodni a szegény gyermekeiről, de ha az államhoz fordulnak segítségért olyan célból, hogy családi otthont akarnak létesíteni: akkor a segítyt megadja az állam. E tekintetben Ruffy Pál dr. az állami gyermekmenhelyek országos felügyelője a legnagyobb jóindulattal támogatja a községek törekvéseit. És hogy minél szívesebben hozzájáruljon a költségek fedezéséhez az állam is: ahány gyermek csak elhelyezhető az ilyen családi telepeken, annyit küld oda, fizetvén érte az állam az évenkénti 60 koronát, minden gyermek után.

Ahol tehát van olyan épület, nagy udvarral és kerttel, amely alkalmas lenne ilyen családi telepek létesítésére, jól tennék a községek, ha minél nagyobbra építenék, átalakítanák azt, hogy így annál több gyermek találna elhelyezést.

Akkor aztán lehetne a 10—12 éves gyermekeket háziipari kézügyességre is kitanítani és földmívelési, gazdasági, kértészeti foglalkozásokra is kioktatni, amihez az állam minden gyermek tápdíját öt koronával pótolja. Az ilyen gyermekért évente 90 koronát fizet. Ha tehát száz ilyen gyermek van elhelyezve egy község családi telepén, akkor évente tizennyolcezer koronát kap a község az államtól tápdíjakban s a háziipari munkákból vagy gazdaságból befolyó jövedelem pedig az illető gyermekek között lenne kiosztva, akik így az ipari pályákra már előkészülettel bírhatnak s az ipariskolák legkitünőbb növendékei lennének.

Az iparos pályáknál ugyanis nagy hátrány az, hogy nincsenek megfelelő számú tanoncok s akiket szülőik erre a pályára küldenek, nem szeretnek tanulni, hisz éppen azért akarnak iparosokká lenni, mert úgy gondolják, hogy az iparosnak ma sem kell — úgy mint régen — tudni egyebet, mint a nevével lefirantanani s az egyszer egyet elmondani.

A községi alkalmazottak az összes közigazgatási tisztviselők között legelőbbit foglalkoznak a néppel, legjobban tudják, hogy hol volna alkalom ilyen családi otthontok létesítésével, a háziipar tanításával kapcsolatosan egy egész iparos nemzedéket nevelni a magyar polgárosodásnak, a nemzeti vagyonnak és nemzeti államunk?

Milyen reugeteg összeggel segítenék előre ezek a gyermekvédelem ügyét, azt egy-két év múlva statisztikai adatokkal bizonyíthatnánk

Dr. Hollósy István.

HIREK.

— **Még egyszer az államsegély.** Majdnem 3 évi bizonytalanság után a belügyminiszter végre rendet teremtett az államsegély felosztásának módzataiban. Az első államsegély 1909-re szólt; akkor a képviselőtestület és vármegyei veghatározattal megállapított felosztási tervet sok városi tisztviselő és Hajdu Gyula dr. városi képviselő megfellebbezték a belügyminiszterhez, akinek döntése ma jött le Nagykanizsa városához. Ez a döntés ugyan az 1909. felosztásra vonatkozik, de irányadóul szolgál minden további esetre nézve.

A miniszteri intézkedés a volt rendőrbiztost Hajós Ferencot szolgálati idejének tekintetbevételével a IX. fizetési osztály 2. fokozatából az 1. fokozatba helyezte. Benedek József t. aljegyzőt 1909. nov. végéig a XI. oszt. 2. fokozatából az 1. fokozatba sorozta. Ozulek József városi kézbesítőt mint-hogy nem tartozik a tisztviselői státushoz, nem tartja részesítendőnek az államsegélyben. (Most látszik milyen helyes volt a városi tanácsnak az az előrelátó intézkedése, hogy

a vármegyei határozat szerint a kézbesítőre eső részt nem ulalta ki, hanem a felebbezésig letétbe helyezte.) Ugyanosa elutasított a városi segédmérnöknek elkészve érkezett fellebbezése is. A miniszteri leirat megjegyzi, hogy az államsegély elégtelensége miatt aránylagosan lezállított pótlékösszegek e módosítások következtében felemelendők. Végül megjegyzi, hogy azok a városi alkalmazottak, kik államsegélyben nem részesülnek, a város házipénztárának terhére bizonyos pótlékban volnának részesítendőek.

— **Kaposvár gyászja.** Németh István kaposvár polgármestere f. hó 24-én hosszas szenvedés után 62 éves korában elhunyt. Kedden d. u. helyeték örök nyugalomra. Németh István 16 éven át volt Kaposvár polgármestere és ez idő alatt hatalmas lépésekkel fejlődött a város. Temetésénél impozáns módon nyilvánult meg a részvét és nagyrabecsülés, melyet mint ember és mint polgármester kivívott magának. Nagykanizsa polgármestere Vécsey Zsigmond, a tanács és a tisztikar nevében részvétét fejezték ki Kaposvár városi tanácsánál.

— **Házasság.** Dr. Rátz Kálmán, Nagykanizsa városi tisztviselője f. hó 27-én kötött házasságot Király Etelka urhölgygel. A polgári házasságkötésnél tanuként szerepeltek Málits József zalavármegyei árraszéki helyettes elnök és Belus Lajos gyógyszerész.

— **Jomkipurkor** az izr. templomban az istentiszteletek következő sorrendben lesznek megtartva: október hó 1-én vasárnap d. u. fél négy órakor mincha ima; 6 órakor esti ima, október 2-án hétfőn reggel 7 órakor schachrisz; d. e. 9 órakor ifjusági istentisztelet, a halottak lelki udvéért való Házkára imával kapcsolatosan, melyen mindenki részt vehet; d. e. fél 11 órakor muszaf, szintén Házkárával; d. u. háromnegyed 4 órakor mincha és ezt követőleg neila és mariv ima. A hétfőn d. e. 9 órakor kezdődő ifjusági istentisztelet kivételével, fenti istentiszteletekhez is csak a megfelelő belépti jegyek előmutatása mellett lehet a templomba bemenni. Templomi ülések még most is kaphatók a hitközségi irodában; ugyanott a szegények teljesen díjtalanul kapják meg belépti jegyeiket.

— **Halálozás.** Kiss Józsefné, szül. Sebatics Amália f. hó 26-án 66 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. volt.

— **A nagy Strassburger-féle cirkusz Nagykanizsán.** Strassburger Adolf, a legnagyobb utazó cirkusz tulajdonosa, aki jelenleg Pozsonyban nagy szenzációt arat, szombaton, szeptember hó 30-án különvonaton érkezik városunkba vendég szereplésre és előadásait a katonai kisgyakorlótérre fogja tartani. A „Grazer Tagespost” a következőkben számolt be a cirkusz mutatónyairól: Strassburger Adolf cirkusz tegnapielőtti megnyitó előadása a közönség feszes várakozásában mindenben megfelelt. Az egész vállalat elsőrendű művészekből áll, kik remekül végzik mutatónyáikat a számos lóval, az elefántokkal és jól betanított kutakkal. A gazdag program, mely harmadfél óráig tartott 46 lónak a szintérré vezetésével kezdődött. Adolina kisasszony kitűnő partorec lovaglónőnek bizonyult. Bosszi kisasszony egy ezüsthuzaton szerpentintáncot próbált, ami szjupompájával felséges látványt nyújtott. Pleszsis és Lustmann urak, valamint a Kis Strassburger Károly a legnagyobb biztonsággal végezték hajmerr-szió mutatónyáikat. Kosszony ur tömegidomításai s bámulatba ejtették a közönséget. Seymanes testvérek mozgó trapezen nyaktörő gimnasztikát végeztek. Kosszony ur lovagolta telivér „Dollárkirálynő” valósággal elragadta a nézőközönséget. A további poutok is mind remekül sikerültek. A magyar csoport merész ugrásai és lovagló gyakorlatiái is álta-

lános tetszést arattak. Strassburger Igazgatóné két jól idomított elefanttal lépett fel. Nem hagyhatjuk azó nélkül a bohócok humoros és kacagató mutatóványait és egyenlőn kitűnően idomított kutyának a produkcióját sem. A közönség, mely az óriási teret aszifulásig megtöltötte, minden pontnál örömeinek és tetszésének adott kifejezést, Több tekintetben mondhatjuk, hogy Strassburger cirkusz páratlan a maga nemében.

— **Főgimnázium Dombóváron.** Egyre hajtogatjuk, hogy ifjaink még mindig kerülnek a gyakorlati pályát. Olyan fényes példa, mint Hazay honvédelmi miniszter ad, aki fiát egy német kereskedelmi iskolába vitte, sem igen hódít jobb belátásra. De maga a kormány is támogatja azokat a törekvéseket, melyek az ifjúságot a lateiner pályára terelik. Dombóvár régen vágyódik egy főgimnáziumra és most úgy látszik sikerül szert tenni egy kath. főgimnáziumra. Barkóczy Sándor min. tanácsos f. hó 21-én Dombóváron járt és kiszemelte a szükséges telket. A község ezenkívül 120.000 K-át és a szükséges téglát adja. A többi államségélyből kerül ki. Azt hiszik a Dombóváriak, hogy az új gimnáziumot már a jövő tanév elején megnyithatják.

— **Bizottsági gyűlés.** Nagykánizsa városi pénzügyi bizottsága holnap, 29-én d. u. 1/6 órakor gyűlést tart.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A nagykánizsai ált. Ifjúságképző Egyesület f. évi október hó 10-én kedden este 9 órakor, határozat képtelenség esetén okt. hó 18-án szerdán este ugyancsak 9 órakor az egyesület helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat; 1. Egyesület új alapszabályának előterjesztése és jóváhagyása. 2. Az üresedésben levő tisztségek betöltése.

— **Tankötelesek összeírása.** A be nem iratkozott tankötelesek összeírása október 1-én megkezdődik és a mulasztást elkövető szülők ellen a törvény szigorát fogják alkalmazni. Az összeírást 4 városi tisztviselő teljesíti.

— **Petermann József kertészete Nagykánizsán.** Egész Dunántúl elsőrendű modern kertészet. Szakszerű növénynevelés és fajalanyok tenyésztése. Világhírű hollandi virághagyma telep. Magas és törpe nemes gyümölcsfák legutányosabb árban kaphatók. — **Élő- és művirágkereskedésében Fő-ut 1 sz.** — **Mindenszentekre** nagy választék élő-művirágkoszorúk és sírcsokrokban mérsékelt áron.

— **Kolerás beteg Sormáson.** Szabó János sormási lakos, távirármunkás hosszabb ideig Orsován, majd Temesváron dolgozott. Innen vasárnap betegen érkezett haza. A kezelő orvosnak koleragyanusnak tűnt fel és mindazokat az óvintézkedéseket megtette, miket ilyen esetekben a gyakorlat megkövetel. Az országos bakteorológiai intézetbe felküldték a beteg váladékából és tegnap megjött az értesítés, hogy Szabó csakugyan kolerában van. Tekintve, hogy a kolerá nem Sormáson keletkezett és úgy a szolgabíró, mint a körorvos és a sormási jegyző minden óvintézkedést szigorúan fogantatosított, azt hisszük, ez az incidentaliter előfordult koleraset magában is fog maradni. A beteg már fenjár. A községet a csendőrség tartja megszállva és élelmiszert 5 napig Sormásról kivinni nem elegendnek. A lakosság stabadon közlekedhetik.

— **A drágasági pótlék.** Most már nem sokára meglesz. Október elején valószínűleg lesz városi közgyűlés, melyen megfogják szavazni a drágasági pótlékot. Részesülnek pedig belőle a díjnokok, végrehajtók és becsűsök, rendőrök, hivataloszolók, erdőőrök, házmesterek, a városi gazda és

egyéb szolgák és mezőőrök, csordások, városi bábák; összesen 96 alkalmazott. Mindegyik fizetésének 10%-át fogja drágasági pótlék fejében megkapni. Ez pedig a városi számvévi hivatal döszállítása szerint 5894 K 89 fillért tesz. Jut tehát átlag egyre-egyre 61 K 90 fillér.

— **A népfelkelői szemle elmarad.** A honvédelmi miniszter rendeletileg utasította a katonai hatóságokat, hogy a kolerára való tekintetből a népfelkelői szemlét ne tartsák meg. A mult évben ugyanez okból szintén elmaradt.

— **A lelenc gyerekek.** Szűcs István már 17 éves. És hogy hogyan nevelődnek a „lelenciek“ azt az ő sorsa fényesen illusztrálja. A város neveltette és fizetett érte. Azután Rosenberg Miksához adta pékinasnak. Két évig volt itt, de 12 szer szokott meg és mindannyiszor egy-két ellopott koronával. Günsberger Jakabnál 3 hónapig volt és hétszer szokott meg; Frk hentesnél 3 hónapig szolgált, lopott kolbászt, húst stb. megszokott. Lenk József pékmeszterhez került végre, de 6—7 K pénzel onnan is megszokott. Pest felé utaztában elcsipték, a rendőrségi zárkába adtak neki ideiglenes szállást. Itt rabtársának mellényzsebéből egy drb. két koronást lopott ki és a leggondosabb kereséssel se akadtak rá, csak mikor véletlenül leejtette. A sokszoros toloncolással tetemes költségbe került egyes községeknek. A rendőrség most már a javító intézetbe adja.

Ugyanígy jár Farkas József is, a szegény fél-lábu 17 éves csavargó gyerek. Nyolc éves korában egy tehénrogás következtében amputálták egyik lábát combban. Rotschild Samu terménykereskedő egyszer megszánta és Budapesten műlábát csináltatott neki. Eltörté. Ez se maradt meg sehol, csavargó életre hajlandó. Szintén a javítóintézetbe kerül.

— **Becsület.** Istenem milyen nagy kincs! kivált a női becsület. Erre olyan kényes Imrei Teréz, kinek szőke haja előtt, ki tudja hány férfiszív dobogott. És nem is rég lehetett ez, mert a mindeure kíváncsi kapitánynak úgy mondta be, hogy: „Hiszen már tegnap már megmondtam, hogy izé 41 éves vagyok.“ Igen, hát a női qecületét sértegeti Haverka Karolin tegnap is, tegnapelőtt is; meg kitudja, hogy hányadszor már. „Mondja meg neki nagyságos ur, hogy engem hagyjon békében, mert én le...“ No ezt nem írjuk ki, hátha bajba keverednék miatta a békességszerető Teréz. Egy nemaspátrói asszonyt hozott magával tanunak, aki látta, hogy Haverka Karolin ökölrel hogyau megütötte az utcán, mikor éppen szilvát vett ő. Előtte való nap meg esernyővel ütötte verte. Szóval lesz dolga a kapitánynak, míg helyre állítja a női becsületben megzavart világrendet. Nehéz feladat vár rá, mert valami föltékeuységi ok mozgatja a szőke és barna lázadó sziveket.

— **Gabonatolvaj.** Kovács Gábor Kinizsi-utcai házigazdának egy világtalan asszony lakója van. Ez észrevette éjjel, hogy a padláson kotonoznak. Megkopogtatta hát a falat és úgy felhívta házigazdájára figyelmét is. A gazda a padlásajtóhoz ment, de rendesen zárva volt. Azonban két telt zsákot vett ott észre sőt hirtelen két egyén is előugrott egy sarokból és elszaladt. A rendőrségi nyomozás a gyauu szálai Eszter János és Gönc Józsefhez vezették. kik a szomszédban laknak. Előállítottak és Gönc, ki Alsólendvárol jött ide, be is ismerte a lopási száudékot. Letartóztatták.

Kitűnő házi kosztot ad esetleg kívánatra házhoz is szállít. **Egy tisztességes keresztény család.** Cim megtudható Ifj. Wajdits Jozsef könyvkereskedésében.

Vendéglő-átvétel.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy szept. 28-ától kezdődőleg a

Polgári Egylet

vendéglőjét HALÁSZ FERENC urtól átvettem és azt

október 3-án, kedden

Horváth Jozsó zenekara közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

Kitűnő magyar konyhával

és a legjobb minőségű

Balatonmelléki és gyöngyösi boraimmal, valamint pontos kiszolgálással törekedni fogok vendégeim rokonszenvét és meglegedését kiérdemelni.

Kitűnő borok Lesence-Tomajról

gróf Deym pincéjéből.

Minden este zene.

Magamat a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlva

kiváló tisztelettel

Blaskovich János

vendéglős.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

VELMA SUCHARD Nyersen való evésre páratlan.

Csillár

perzsa szőnyeg
rézbutor, bronzárak

Valamint előkelő uriszoba
berendezések, eredeti olaj-
festmények, ugyancsak több-
féle dísztárgyak, mint.

alkalmi árak

a legelőnyösebben beszerezhetők

Budapest, Andrassy-ut 35. I. em. alatt.

Viszontelárusítóknak nagy engedmény.

Tisztítsd csak

Globus
Fém tisztítókivonattal
a világ legjobb fém tisztítószeré

St. Louisi világkiállítás 1904.
"GRAND PRIX"

Jobbban tisztít mint más fém tisztító szer.

HIRDESSEN

A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN

750. szv. szám.
1911.

Székesfehérvári m. kir. állami mén-telep-parancsnokság.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári m. kir. állami mén-telep palini osztályánál elhelyeztet ménállomány részére 1911. november hó 1-étől 1912. október hó végéig szükségrendő zab, széna és alomszalma biztosítása iránt a székesfehérvári m. kir. állami mén-telep számvevő irodájában 1911. évi október hó 5-én délelőtt 9 órakor írásheli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.

A takarmány szükségletre megjegyeztetik, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami mén-telep számvevő irodájában megtudhatók, hol a szállítási feltételek füzete is betekinthező és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Székesfehérvár, 1911. szeptember hó 10.

Székesfehérvári m. kir. állami mén-telep parancsnokság.

2-3 középiskolát végzett jó házból való fiu

GYAKORNOKNAK

Jó fizetéssel azonnal felvétetik

Ifju Wajdits József

könyv és papirkereskedésében.

Nagykanizsa, Deák-tér 1.

Csakis Pilseni sört igyunk a „Szarvas szálloda“ éttermében, a sörök királya; szénsav nélküli kezelés, a gyomornak kitünő.

A Zalai Közlöny

Szerkesztősége és kiadóhivatala

Deák-tér 1. sz. alatt van.

Csak 4 napig Nagykanizsán, a katonai gyakorlótéren.

Strassburger
Adolf

CZIRKUSZA

Szombaton, 1911. szept. 30-án este 8 órakor

Disz-premier

Óriási
szenzációs
műsorral.

Vasárnap október 1-én két nagy disz-előadás DÉLUTÁN 4 ÓRAKOR ÉS ESTE 8 ÓRAKOR.

Különvonat megérkezése szeptember 29-én reggel.

Hétfőtől kezdve d. e. 10-12 óráig nyilvános próbák. Felnőtteknek 40 fillér, gyermekeknek 20 fillér.

Helyárok: Páholy 6 személyre K 24. Páholyülés K 4.—, Zártszék K 3.—, I. hely K 2.—, II. hely K 150, III. hely K 1.20, karzat 60 f. A délutáni előadásoknál 12 éven aluli gyermekek és katonák őrmestertől lefelé félárt fizetnek.

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.